

OZNÁMENÍ KOMISE

Pokyny k provádění některých ustanovení o označování obsažených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008

(2022/C 78/03)

Předmluva a prohlášení o vyloučení odpovědnosti

Nové nařízení o lihovinách (EU) 2019/787 bylo zveřejněno 17. května 2019 a o sedm dní později vstoupilo v platnost. Většina ustanovení týkajících se výroby a označování je použitelná až od 25. května 2021.

Účelem těchto pokynů vydaných v souladu s čl. 43 odst. 2 nařízení (EU) 2019/787 a použitelných rovněž od 25. května 2021 je zajistit jednotné uplatňování uvedeného nařízení, pokud jde o některá jeho ustanovení týkající se označování, a být tak přínosem pro vnitrostátní správní orgány i provozovatele potravinářských podniků (např. výrobců a dovozců lihovin).

Pokyny se omezují na praktické vysvětlení ustanovení o označování, která se vztahují na lihoviny, zejména co se týče používání „zákonných názvů“, „složených výrazů“, „narážek“, „míchaných lihovin“ a „směsek“.

Za tímto účelem uvádějí několik příkladů, které nejsou vyčerpávající a slouží pouze pro názornost.

Tyto pokyny jsou určeny pouze pro informační účely a jejich obsah nemá nahradit jakoukoli případnou konzultaci s příslušnými právními zdroji či nezbytné poradenství právního odborníka.

Komisi ani žádnou osobu jednající jejím jménem nelze činit odpovědnými za používání těchto pokynů a stejně tak nelze tyto pokyny považovat za závazný výklad právních předpisů.

Záměrem tohoto dokumentu je pomoci podnikům a vnitrostátním orgánům při uplatňování právních předpisů týkajících se lihovin. Pro závazný výklad práva Unie je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

Odkazy na právní ustanovení uvedené níže jsou míněny jako odkazy na nařízení (EU) 2019/787 („nařízení LIH“), není-li výslovně uvedeno jinak.

Obsah

1. OBECNÁ PRAVIDLA PRO OZNAČOVÁNÍ LIHOVIN	7
1.1. Horizontální ustanovení (nařízení PIPS)	7
1.2. Zásady, kterými se řídí nařízení o lihovinách	7
1.3. Zákonné názvy	8
1.4. Výrazy, jimiž lze doplnit zákonné názvy	10
1.5. Dobrovolné informace o potravinách (nařízení PIPS)	12
1.5.1. Název potraviny použité při výrobě	15
1.6. Suroviny pro výrobu lihu nebo destilátů	15
1.7. Rostlinné suroviny používané jako zákonné názvy	17
2. SLOŽENÉ VÝRAZY	18
2.1. Co znamená složený výraz	18
2.2. Podmínky pro použití	20
2.3. Ustanovení o označování	21
2.4. Kontroly	23
3. NARÁŽKY	24
3.1. Co znamená nářžka	24
3.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování	25
3.2.1. Nářžky na potravinách jiných než alkoholických nápojích	26
3.2.2. Nářžky na alkoholických nápojích jiných než lihoviny	27
3.2.3. Nářžky na likérech	28
3.2.4. Nářžky na lihovinách jiných než likérech	30
3.2.5. Další pravidla pro označování týkající se nářžek	34
3.3. Nářžka na „napodobeniny“ lihovin používané k aromatizaci	36
3.4. Nápoje s nízkým nebo nulovým obsahem alkoholu, které odkazují na názvy lihovin	37
3.5. Kontroly	39
3.5.1. U potravin jiných než alkoholických nápojů	39
3.5.2. U alkoholických nápojů jiných než lihovin	39
3.5.3. U likérů	40
3.5.4. U lihovin jiných než likéry	40
3.5.5. U aromat „napodobujících“ lihoviny	42
3.5.6. Nářžky na zeměpisná označení	42
4. MÍCHANÉ LIHOVINY	43
4.1. Co znamenají míchané lihoviny	43
4.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování	44
4.2.1. Obecná pravidla	44
4.2.2. Míchané lihoviny odpovídající kategorii lihovin	45
4.3. Kontroly	45

5. SMĚSKY	46
5.1. Co znamenají směsky	46
5.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování	47
5.3. Kontroly	48
6. PŘEHLEDY	48
6.1. Složené výrazy (SV)	48
6.2. Narážky	49
6.3. Míchané lihoviny	49
6.4. Směsky	50

Přehled použitých zkratk

OPA	Objemové procento alkoholu (obsah alkoholu v % objemových)
SV	složený výraz
LZP	Lih zemědělského původu
nařízení PIPS	Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
ZO	Zeměpisné označení
QUID	Uvádění údajů o množství složek
nařízení LIH	Nařízení (EU) 2019/787 (nařízení o lihovinách)
§	Oddíl v těchto pokynech
#	Číslo rámečku s příklady v těchto pokynech

1. **OBEČNÁ PRAVIDLA PRO OZNAČOVÁNÍ LIHOVIN**

Čl. 3 odst. 1, 4 a 8	Definice
Čl. 4 odst. 1, 2, 3 a 4	Technické definice a požadavky
Články 9, 10 a 13	Zákonné názvy a další ustanovení o označování

1.1. **Horizontální ustanovení (nařízení PIPS)**

V článku 9 nařízení (EU) 2019/787 ⁽¹⁾ („nařízení LIH“) je uvedeno, že „*není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, musejí lihoviny, které jsou uváděny na trh Unie, splňovat požadavky na obchodní úpravu a označování uvedené v nařízení (EU) č. 1169/2011*“ ⁽²⁾ ⁽³⁾.

S výjimkou výslovného ustanovení *lex specialis*, jak je stanoveno v nařízení LIH, se tudíž pravidla pro obchodní úpravu a označování stanovená pro všechny potraviny nařízením (EU) č. 1169/2011 („nařízení PIPS“) rovněž uplatňují u lihovin jako takových i u potravin, v nichž jsou lihoviny obsaženy.

Jednou z hlavních zásad, které jsou stanoveny v horizontálních právních předpisech EU týkajících se označování potravin (nařízení PIPS) a které mají rovněž prvořadý význam pro lihoviny, je ta, že informace o potravinách nesmějí být zavádějící, nýbrž musí být přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné ⁽⁴⁾.

Informace pro spotřebitele musí být přesné, snadno srozumitelné a nesmějí být zavádějící.

V této souvislosti je vhodné připomenout, že dalším z horizontálních pravidel použitelných pro lihoviny je povinné uvádění údajů o množství určitých složek nebo skupin složek podle čl. 9 odst. 1 písm. d) nařízení PIPS – chápáno ve spojení s článkem 22 a přílohou VIII uvedeného nařízení.

Pravidla pro uvádění údajů o množství složek (QUID) stanovená nařízením PIPS se na lihoviny vztahují, neboť nařízení LIH se od nich výslovně neodchyluje.

1.2. **Zásady, kterými se řídí nařízení o lihovinách**

Nařízení (EU) 2019/787 se v souladu s tradicí, kterou započalo nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 ⁽⁵⁾ a pokračovalo v ní nařízení (ES) č. 110/2008 ⁽⁶⁾, nadále opírá o stejnou **liberální zásadu**:

Na trh EU smí být uvedena jakákoli lihovina, pokud je vyráběna v souladu s obecným potravinovým právem a je správně označena.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008 (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18).

⁽³⁾ Tak tomu bylo již v případě nařízení (ES) č. 110/2008, které v řadě ustanovení týkajících se označování odkazuje na horizontální pravidla směrnice 2000/13/ES, jež byla s účinkem ode dne 13. prosince 2014 zrušena a nahrazena nařízením PIPS.

⁽⁴⁾ Viz článek 7 nařízení PIPS.

⁽⁵⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 ze dne 29. května 1989, kterým se stanoví obecná pravidla pro definici, označování a obchodní úpravu lihovin (Úř. věst. L 160, 12.6.1989, s. 1).

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 ze dne 15. ledna 2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 (Úř. věst. L 39, 13.2.2008, s. 16).

Jinými slovy, žádná lihovina – stejně jako jakákoli jiná potravina – není z trhu EU vyloučena, pokud splňuje stanovené požadavky na její výrobu, je bezpečná pro spotřebu a je opatřena odpovídajícími informacemi pro spotřebitele.

U lihovin však tato liberální zásada musí fungovat společně se **zvýšenou ochranou**, kterou právo EU poskytuje **jejich zákonným názvům**, jimiž jsou buď názvy vyhrazené pro definované **kategorie**, nebo pro **zeměpisná označení**.

Zákonným názvům lihovin (kategorií a ZO) je přidělena zvláštní ochrana.

Aby byla chráněna pověst kategorií a zeměpisných označení lihovin a aby se zabránilo klamání spotřebitelů, nařízení LIH samozřejmě chrání jasně definované výrobky před nezákonným použitím v obchodní úpravě odvozených výrobků, které nespĺňují přísná platná kritéria výroby.

Provozovatelé potravinářských podniků (např. výrobci, dovozci) proto budou muset před uvedením lihovin nebo k nim se vztahujících potravin na trh EU pečlivě zvážit ustanovení o označování stanovená v nařízení LIH.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat pravidlům pro zákonné názvy (článek 10), složené výrazy (článek 11) a narážky (článek 12) a dalším ustanovením o označování, včetně těch, která se týkají míchaných lihovin a směsek (článek 13).

1.3. Zákonné názvy

Potravinové právo EU nestanoví povinné definice výrobků, s výjimkou vertikálních právních předpisů EU, jako je nařízení LIH.

Nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 a nařízení (ES) č. 110/2008 poskytovala zvýšenou ochranu jak obchodních označení, tak zeměpisných označení, přičemž ukládala povinnost, že každá lihovina uváděná na trh EU musí nést jasně definovaný název.

Současné nařízení LIH zachovává stejný přístup.

Aby bylo navíc sladěno se zněním nařízení PIPS, pokud jde o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, zákonodárce se rozhodl nahradit výraz „obchodní označení“ pojmem „zákonný název“, který je definován:

- v čl. 2 odst. 2 písm. n) nařízení PIPS jako „*název potraviny stanovený v předpisech Unie, které se na ni vztahují [...]*“ a
- v čl. 3 bod+ 1 nařízení LIH jako „*název, pod kterým je lihovina uvedena na trh*“.

Kromě toho, jak stanoví čl. 17 odst. 1 nařízení PIPS, „*názvem potraviny je její zákonný název. Pokud takový název neexistuje, je názvem potraviny její vžitý název a v případě, že neexistuje nebo se nepoužívá, uvede se popisný název dané potraviny*“. Odstavec 4 téhož článku upřesňuje, že „*název potraviny nesmí být nahrazen názvem chráněným jako duševní vlastnictví (⁷), obchodní značkou nebo smyšleným názvem*“.

A konečně, v souladu s čl. 13 odst. 1 nařízení PIPS se zákonné názvy lihovin, stejně jako jakékoli jiné povinné informace o potravinách, **vyznačují „na viditelném místě tak, aby byly dobře viditelné, snadno čitelné, a je-li to vhodné, nesmazatelné. Nesmějí být žádným způsobem skryty, zastřeny ani přerušeny jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od nich nesmí být odváděna pozornost**“.

Vrátíme-li se ke zvláštním ustanovením nařízení LIH, článek 10 stanoví, že v popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny se použijí tyto zákonné názvy:

a) **POVINNÉ:**

Ustanovení čl. 10 odst. 2: **název kategorie** u lihovin, které splňují požadavky pro tuto kategorii stanovené (nebo jakýkoli jiný zákonný název, jež tato kategorie umožňuje).

Pokud nápoj splňuje veškeré požadavky stanovené pro určitou kategorii lihovin, musí být opatřen odpovídajícím zákonným názvem.

(⁷) Podle čl. 10 odst. 5 písm. a) nařízení LIH lze zákonný název lihoviny doplnit nebo nahradit zeměpisným označením lihoviny.

Ustanovení čl. 10 odst. 3: zákonný název „**lihovina**“ u lihovin, které nesplňují požadavky žádné z kategorií lihovin uvedených v příloze I, ale přesto splňují definici a požadavky na lihoviny stanovené v článku 2.

*Pokud nápoj nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin, ale odpovídá obecné definici lihoviny, musí být opatřen **obecným názvem „lihovina“**.*

b) **VOLITELNÉ:**

Ustanovení čl. 10 odst. 4: **Zákonné názvy povolené v rámci jedné nebo více kategorií lihovin**, pokud lihovina splňuje požadavky pro více než jednu kategorii lihovin stanovené v příloze I;

01 – Příklady povoleného označení:

- 1) **Brandy** smí být uvedena na trh rovněž jako **vínovice**, pokud splňuje požadavky pro obě kategorie 4 a 5 přílohy I.
- 2) **Sambuca** smí být uvedena na trh rovněž jako **likér**, protože nevyhnutelně splňuje současně požadavky pro kategorie 33 a 36 přílohy I.
- 3) **Gin** smí být uveden na trh rovněž jako **jalovcová lihovina**, pokud splňuje požadavky pro obě kategorie 19 a 20 přílohy I.

Ustanovení čl. 10 odst. 5 písm. a): **zeměpisné označení** uvedené v kapitole III, které **může doplnit nebo nahradit** zákonný název lihoviny.

02 – Příklady povoleného označení :

- 1) **Cognac** lze uvést na trh jako **Cognac** nebo **eau-de-vie de Cognac**.
- 2) **Cassis de Dijon** lze uvést na trh jako **Cassis de Dijon** nebo **Crème de Cassis de Dijon**.

Ustanovení čl. 10 odst. 5 písm. b): **složený výraz**, který zahrnuje výraz „**likér**“ nebo „**krém**“, jímž lze nahradit zákonný název lihoviny, pokud tato splňuje příslušné požadavky stanovené pro kategorii 33 přílohy I (tj. likér), což představuje odchylku od ustanovení čl. 10 odst. 6 písm. c), podle něhož zákonný název může být složeným výrazem pouze doplněn (viz oddíl 2.1 níže).

c) **ZAKÁZANÉ:**

Ustanovení čl. 10 odst. 7 první pododstavec: **zákonné názvy** povolené v rámci **kategorie lihovin a zeměpisná označení** pro lihoviny **se nesmějí používat** v popisu, obchodní úpravě nebo označení **jakéhokoli nápoje** (tj. alkoholického či nealkoholického), **kteřý nesplňuje požadavky** stanovené pro tuto kategorii nebo zeměpisné označení (viz též oddíl 3.3 níže).

Tento zákaz platí i tehdy, jsou-li uvedené názvy nebo označení doplněny výrazy jako například „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“, jejichž účelem je naznačit spotřebiteli, že dotýčný nápoj nelze zaměňovat s lihovinou, na niž se odkazuje.

Jediné **výjimky** z tohoto zákazu jsou povoleny u „složených výrazů“, „narážek“ a „seznamů složek“, jak je stanoveno v člancích 11, 12 a čl. 13 odst. 2 až 4.

Pozn.: Ustanovení čl. 9 odst. 4 a čl. 9 odst. 7 nařízení (ES) č. 110/2008 byly v nařízení (EU) 2019/787 sloučeny do nového čl. 10 odst. 7. Ustanovení čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce se tím oproti čl. 9 odst. 7 nařízení (ES) č. 110/2008 zpřísnilo, neboť zmíněné starší ustanovení zakazovalo používat název lihoviny pouze na **alkoholických nápojích** (a nikoli „**jakémkoli nápoji**“, jako je tomu v novém nařízení LIH), které nesplňují veškeré požadavky stanovené pro tuto lihovinu. Tato změna ve formulaci byla nezbytná k zajištění souladu s čl. 9 odst. 4 nařízením (ES) č. 110/2008, podle něhož se obchodní označení kategorií lihovin nesmějí **žádným způsobem** použít k **popisu nebo obchodní úpravě pro jiný nápoj** než pro lihoviny, jejichž názvy jsou uvedeny v příloze II a zapsány v příloze III.

03 – zakázaného označení :

- 1) Nápoj typu **Whisky**
- 2) Nápoj s příchutí **Cognacu**
- 3) **Brandy** bez alkoholu
- 4) Nealkoholický **Gin**

Pozn.: Nařízení (EU) 2019/787 zavedlo novinku, pokud jde o uvádění názvů lihovin na potravinách jiných než nápojích. Podle čl. 10 odst. 7 druhého pododstavce mohou **aromata**, která napodobují lihovinu, nebo **potraviny jiné než nápoje**, při jejichž výrobě byla tato aromata použita, být ve své obchodní úpravě a označování opatřeny odkazy na zákonné názvy povolené v rámci **kategorie lihovin**. Jedinou podmínkou je, že spotřebitel je řádně informován tím, že tyto zákonné názvy jsou doprovázeny výrazem „příchutí“ nebo jinými podobnými výrazy. Názvy **zeměpisných označení** však k tomuto účelu používat nelze.

04 – povoleného označení (kategorií) v případě použití aromat napodobujících lihovinu :

- 1) **Rumové aroma** do pečiva – Koláč s příchutí rumu – nebo – Ananasové pyré s **příchutí rumu**
- 2) **Aroma ginu** – Zmrzlina s příchutí (aroma) ginu – nebo – Jogurt s **příchutí ginu**
- 3) **Aroma whisky** – Čokoláda s **příchutí whisky** – nebo – Cukroví s **příchutí whisky**

05 – Příklady zakázaného označení (ZO) (je však povoleno, pokud se místo aromatu používá právě ZO) :

- 1) Potravinové aroma **Cognac**
- 2) Bonbóny s příchutí **Ouzo**
- 3) Dort s příchutí **Scotch Whisky**
- 4) Omáčka s příchutí **Ron de Guatemala**

1.4. Výrazy, jimiž lze doplnit zákonné názvy

V čl. 10 odst. 6 je uveden **orientační seznam** výrazů, jimiž lze doplnit zákonné názvy lihovin.

Sloveso „doplnit“ by v této souvislosti nemělo být chápáno jako požadavek, aby byl dotyčný výraz nedílnou součástí zákonného názvu. Spíše to znamená, že jej lze přidat na etiketu jako další prvek, který poskytne další popisné informace týkající se výrobku.

Tento „doplňující výraz“ proto nemusí být nutně zobrazen na stejném řádku jako zákonný název, ale může se nacházet kdekoli na etiketě.

Obdobně může být **zákonný název** na etiketě uveden **spolu s** tímto údajem:

- a) „**názvem nebo zeměpisným odkazem** ⁽⁸⁾ stanoveným v právních a správních předpisech použitelných v členském státě, ve kterém je lihovina uváděna na trh, neuvádí-li to spotřebitele v omyl“: tato možnost je vyhrazena pro výrazy, které jsou upraveny na vnitrostátní úrovni v zemích, kde existují. V takovém případě mohou tyto výrazy doplnit zákonný název lihovin uváděných na domácí trh. Tyto lihoviny mohou být rovněž uváděny na trh jiného členského státu za podmínky, že nejsou považovány za zavádějící pro spotřebitele v tomto členském státě;

06 – Příklady :

- 1) **Gammel Dansk** – bitter, který je takto běžně znám v Dánsku, i když by mohl být vyroben mimo Dánsko
- 2) **Berliner Gin** nebo **Bodensee Obstler** – výrazy upravené německými předpisy
- 3) **Korenwijn** – (**vruchten**)**brandewijn** – výrazy upravené nizozemským právem pro lihoviny uváděné na domácí trh

⁽⁸⁾ Toto ustanovení se nevztahuje na zeměpisná označení, jež jsou upravena kapitolou III nařízení LIH.

- b) „vžitým názvem podle definice v čl. 2 odst. 2 písm. o) nařízení (EU) č. 1169/2011 ^(*), neuvádí-li to spotřebitele v omyl“: tato možnost je vyhrazena pro názvy, které se tradičně používají v členských státech, i když nejsou formálně upraveny. Tyto názvy mohou doplnit zákonný název lihovin uváděných na vnitrostátní trhy, pokud je tam spotřebitelé přijímají bez toho, že by tyto názvy vyžadovaly další vysvětlení;

07 – Příklady :

- 1) **Rakia**: výraz běžně používaný pro některé lihoviny v Bulharsku
- 2) **Schnaps – Klarer**: výrazy běžně používané pro určité lihoviny v Německu a Rakousku
- 3) **Brännvin** nebo **sprit**: výrazy běžně používané pro lihoviny ve Švédsku
- 4) **Viski**: výraz běžně používaný pro whisky v Estonsku
- 5) **Nalewka**: výraz běžně používaný v Polsku pro lihoviny vyrobené macerací rostlinných surovin v LZP, destilátech zemědělského původu nebo lihovinách

- c) „**složeným výrazem** nebo **narážkou** [na likéry] v souladu s články 11 a 12“ nařízení LIH (s výjimkou složených výrazů spočívajících v kombinaci názvu lihoviny s výrazem „likér“ nebo „krém“, které mohou nahradit zákonné názvy v souladu s ustanovením čl. 10 odst. 5 písm. b)).

Je třeba poznamenat, že v souladu s čl. 11 odst. 2 nesmí být součástí složeného výrazu popisujícího alkoholický nápoj výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“ a „voda“, s výjimkou případů, kdy jsou tyto výrazy nedílnou součástí zákonného názvu kategorie lihovin, který je uveden ve složeném výrazu. Složený výraz tedy nesmí být v žádném případě napsán tak, že by byl součástí obecného zákonného názvu „lihovina“;

08 – povoleného označení :

- 1) **Lihovina**
Obilná pálenka a zázvor (zákonný název „lihovina“ doplněný složeným výrazem)
- 2) **Čokoládový krém (likér)**
s rumem (zákonný název „Čokoládový krém“ doplněný narážkou)

09 – Příklady zakázaného označení (výrazy, které nesmí být součástí složených výrazů) :

- 1) **Lihovina Zázvorová whisky**
- 2) **Rumová voda**

- d) „výrazem „**směska**“, „**směšování**“ nebo „**smíšeno**“, pokud byla lihovina získána směšováním“ v souladu s čl. 3 bodem 11;

Pozn.: v případě uvedeném v čl. 13 odst. 3a je toto označení povinné.

10 – povoleného označení :

- 1) **Whisky směska/blend** (zákonný název „whisky“ + doplňující výraz)
- 2) **Směska rumů** (zákonný název „rum“ + doplňující výraz)

11 – zakázaného označení :

- 1) **Směsová lihovina***
- 2) **Směska whisky a vodky***

* podle čl. 3 bodu 11 se „směšováním“ rozumí postup, při kterém jsou slučovány dvě nebo více **lihovin stejné kategorie**, které vykazují pouze nepatrné rozdíly ve složení, jak je uvedeno tamtéž. Proto se obecná „lihovina“ (tj. lihovina, která nepatří do žádné z kategorií lihovin) nebo lihoviny, které spadají do různých kategorií, nesmí označovat jako směska.

(*) Ustanovení čl. 2 odst. 2 písm. o) nařízení PIPS: „vžitým názvem“ se rozumí název, který je v členském státě, kde se daná potravinová prodává, přijat spotřebiteli jako název potraviny, aniž by potřeboval další vysvětlení.

- e) „výrazem „**míchaná lihovina**“ nebo „**smícháno**“, pokud byla lihovina získána mísením“ v souladu s čl. 3 odst. 9;

Pozn.: v případě uvedeném v čl. 13 odst. 3 je toto označení povinné.

12 – povoleného označení :   1) Rum & gin (seznam alkoholových složek) Míchaná lihovina (zákonný název „lihovina“ + doplňující výraz)   2) Lihovina (zákonný název) Rum míchaný s ginem (seznam alkoholových složek + doplňující výraz)
13 – zakázaného označení :   1) Ovocný destilát a pomerančová šťáva Míchaná lihovina*   2) Akvavit míchaný s vodou*   * podle čl. 3 bodu 9 se „mísením“ rozumí kombinace lihoviny (kategorie nebo ZO) s jednou nebo několika následujícími složkami: jinými lihovinami, které nepatří do stejné kategorie lihovin, destiláty zemědělského původu, lihem zemědělského původu. Kombinace lihoviny s nealkoholovou složkou nebo s vodou tudíž nesmí být označena jako míchaná lihovina.

- f) „výrazem „**suchý**“ nebo „**dry**“ [tj. v angličtině nebo v jiném úředním jazyce EU] za předpokladu, že lihovina nebyla slazena, ani pro dotvoření chuti“. Platí následující **výjimky** v případě:
- i) „**lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 2 přílohy I**“ (tj. **whisky nebo whiskey**), které nesmějí být v žádném případě slazeny, ani pro dotvoření chuti, a proto nesmějí být nikdy označeny jako „suché“ nebo „dry“⁽¹⁰⁾;
- ii) **lihovin, které splňují „zvláštní požadavky stanovené v kategoriích 20 až 22 přílohy I“ (tj. gin, destilovaný gin a London gin)**, na které by se z hlediska používání výrazu „dry“ měla nadále vztahovat zvláštní pravidla pro slazení a označování (tj. obsah přidaných sladidel nejvýše 0,1 gramu na litr konečného výrobku, vyjádřeno v invertním cukru);
- iii) „**lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 33**“ (tj. **likér**) a které podle definice musí být slazeny. Výrazem „suchý“ nebo „dry“ lze doplnit zákonný název likéru, jenž se vyznačuje zejména „*nahořklou, hořkou, štiplavou, nakyslou, kyselou nebo citrusovou chutí, bez ohledu na stupeň oslazení*“ (17. bod odůvodnění). Ve skutečnosti není pravděpodobné, že by použití výrazu „suchý“ v popisu, obchodní úpravě a označení likérů uvádělo spotřebitele v omyl, neboť aby mohly být tyto lihoviny zařazeny do uvedené kategorie, musí mít určitý minimální obsah cukru.

14 – povoleného označení :   1) Suchý destilát z cidru (pokud není slazený, a to ani k dotvoření chuti)   2) Dry gin (pokud přidaná sladidla nepřekračují 0,1 gramu na litr)   3) Likér Triple Sec (pokud se likér vyznačuje např. <i>nahořklou nebo hořkou chutí</i>)
15 – zakázaného označení :   1) Dry whisky (nikdy není možné, protože všechny whisky musí být neslazené)   2) Dry brandy (pokud byla brandy slazena pro dotvoření chuti)

1.5. Dobrovolné informace o potravinách (nařízení PIPS)

Kromě výše zmíněných údajů lze v popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny uvést **dobrovolné informace o potravinách**⁽¹¹⁾, a to v souladu s nařízením PIPS.

⁽¹⁰⁾ Stejná výjimka platí analogicky pro ZO lihovin, jejichž technická dokumentace, resp. specifikace produktu zakazuje slazení, a to i pro dotvoření chuti (např. Pálinka): vzhledem k tomu, že veškeré lihoviny náležející k dotyčnému ZO nejsou nikterak slazeny, bylo by zavádějící označit některou z nich jako „suchá“.

⁽¹¹⁾ Viz kapitola V nařízení PIPS.

Jak vyžaduje ustanovení čl. 36 odst. 2 nařízení PIPS, „pro informace o potravinách poskytované dobrovolně platí tyto požadavky:

- a) nesmějí uvádět spotřebitele v omyl, jak stanoví článek 7;
- b) nesmějí být nejednoznačné ani matoucí pro spotřebitele a
- c) musí být tam, kde je to vhodné, podloženy příslušnými vědeckými údaji“.

Dobrovolné informace mohou zahrnovat výrazy jako „jemný“, „extra“, „prémiový“, „deluxe“, „100% čistá obilná“, „vynikající kvalita“, ale také „zrála ve vinném sudu“, „zrál ve starém sudu“, „stařená v sudu po Sherry“⁽¹²⁾, „dozrála v sudu po stoutu/pivu“ apod.

Výrazy, které poukazují na to, že lihovina byla po celou dobu zrání nebo po část této doby skladována v dřevěných sudech, jež byly předtím použity ke zrání jiné **lihoviny**, nelze na rozdíl od odkazů na sudy např. po vínu a pivu považovat za pouhé dobrovolné informace ve smyslu článku 36 nařízení PIPS. Důvodem je ustanovení čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení LIH, které zakazuje používat názvy lihovin v popisu, obchodní úpravě nebo označení nápojů, které nesplňují požadavky stanovené v nařízení LIH nebo v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k příslušnému ZO. Jediné povolené výjimky z tohoto zákazu se vztahují na označování složených výrazů, narážek a seznamu složek, jak je upraveno v člincích 11, 12 a čl. 13 odst. 2 až 4 nařízení LIH. Proto odkaz na lihovinu, po níž ve stejném dřevěném sudu následně zrála jiná lihovina, je narážkou podle čl. 12 odst. 3a nařízení LIH⁽¹³⁾ (viz oddíl 3.2.4.2 níže).

Pozn.: Tento oddíl se nezabývá výrazy, které jsou povoleny v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k ZO lihoviny a které mohou, při použití čl. 10 odst. 5 písm. a), v každém případě toto ZO doplnit, pokud to neuvádí spotřebitele v omyl.

Pozn.: Je vhodné připomenout, že některé kategorie lihovin (zejména kategorie 1 až 14 přílohy I) nesmějí být aromatizovány, barveny, slazeny nebo do nich nesmí být přidán alkohol: tento požadavek nelze obcházet zráním v dřevěných sudech, které nebyly zcela zbaveny svého předchozího obsahu. Nicméně uskladnění v prázdných dřevěných sudech, které předtím obsahovaly jiný alkoholický nápoj, se nepovažuje za aromatizaci a odkaz na tento postup na etiketě lihoviny by měl mít za cíl výhradně informovat spotřebitele o typu nádoby použité pro uskladnění této lihoviny a musí být v souladu s článkem 7 nařízení PIPS a článkem 21 nařízení LIH. Co se týká ZO lihovin, musí být označení tohoto postupu navíc v souladu s požadavky na použití těchto popisných údajů stanovenými pro jakékoli konkrétní ZO v příslušné technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu.

Vzhledem k tomu, že nařízení LIH používání dobrovolných informací v obchodní úpravě, popisu a označování lihovin neupravuje, uplatňují se obecná ustanovení nařízení PIPS.

Ustanovení čl. 7 odst. 1 nařízení PIPS zní:

„Informace o potravinách nesmějí být zavádějící, zejména:

- a) pokud jde o charakteristiky potraviny a zvláště o její povahu, totožnost, vlastnosti, složení, množství, trvanlivost, zemi původu nebo místo provenience, způsob výroby nebo získání;
- b) připisováním účinků nebo vlastností, které dotčená potravina nemá;
- c) vyvoláváním dojmu, že dotčená potravina má zvláštní charakteristiky, pokud všechny podobné potraviny mají ve skutečnosti stejné charakteristiky, zejména výslovným zdůrazňováním přítomnosti nebo nepřítomnosti určitých složek nebo živin;
- d) vyvoláváním dojmu na základě vzhledu, popisu nebo vyobrazení, že je přítomna určitá potravina nebo složka, ačkoli ve skutečnosti byla určitá přirozeně se vyskytující součást nebo běžně používaná složka v této potravine nahrazena odlišnou součástí nebo složkou.“

⁽¹²⁾ Je-li v popisu, obchodní úpravě nebo označení lihoviny zmíněno ZO lihoviny nebo vína, jejichž dřevěný sud byl použit pro uskladnění této lihoviny, je nezbytné, aby provozovatel potravinářského podniku mohl na základě objektivních prvků prokázat, že dotyčný sud byl skutečně dříve použit pro staření lihoviny nebo vína nesoucích uvedené ZO.

⁽¹³⁾ Zaveden nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1465 ze dne 6. července 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, pokud jde o definici narážek na zákonné názvy lihovin nebo zeměpisná označení lihovin a jejich použití při popisu, obchodní úpravě a označování jiných lihovin než lihovin, na které se odkazuje narážkou (Úř. věst. L 321, 13.9.2021, s. 12).

Příslušné vnitrostátní orgány jsou odpovědné za prosazování právních předpisů EU, a je proto na nich, aby v jednotlivých konkrétních případech posoudily, zda je použití těchto dobrovolných informací na etiketě lihovin v souladu s příslušnými právními předpisy EU či nikoli.

Toto posouzení by tudíž mělo mimo jiné zohlednit, že použité výrazy:

- popisují skutečnou povahu a specifické vlastnosti výrobku (např. uvedením specifického rysu výroby),
- popisují rysy výroby, které jsou povoleny v rámci požadavků na výrobu lihoviny určité kategorie (stanovených v příloze I nařízení LIH) nebo ZO (stanovených v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu),
- popisují rysy výroby, které jsou povoleny v rámci požadavků na výrobu potravin určité kategorie nebo ZO, na něž se odkazuje (např. vinné výrobky nebo ZO piv),
- jsou správně uvedeny, pokud jde o ZO (např. v případě sudů po Sherry, že byly příslušným kontrolním a certifikačním orgánem prohlášeny za vyhovující),
- specifické vlastnosti výrobku, na kterém jsou použity, odlišují od jiných (podobných) výrobků, s nimiž by tento výrobek mohl být zaměněn,
- pro spotřebitele, jimž je výrobek určen, nejsou zavádějící.

Pokud se tedy ve vztahu k lihovině používají určité výrazy jako dobrovolné informace, musí být provozovatel potravinářského podniku schopen prokázat, že tato lihovina má specifické vlastnosti, pokud jde o jakost, materiální hodnotu, výrobní metodu nebo dobu zrání, které ji odlišují od lihovin, jež splňují minimální požadavky stanovené pro stejnou kategorii.

16 – povoleného označení a příslušných podmínek pro použití dobrovolných informací :

- 1) **Vybraný kirsch nebo Edelkirsch** by mohl naznačovat výlučné použití čerstvého česaného ovoce namísto spadaného
 - 2) **Organická Mirabelle** naznačuje výlučné použití ekologicky vypěstovaného ovoce nebo ovoce z kontrolovaného integrovaného zemědělství v souladu s ustanoveními nařízení (EU) 2018/848 ⁽¹⁴⁾ a dále skutečnost, že tato lihovina je certifikována jako organická
 - 3) **Brandy**
Superior nebo Premium by mohla naznačovat například obzvláště dlouhou dobu zrání
 - 4) **Single Malt Whisky**
Zrála v sudu po Chardonnay by mohla naznačovat, že tato whisky byla v sudu, který byl předtím použit pro staření chardonnay, uložena dostatečně dlouhou dobu k tomu, aby to mělo vliv na organoleptickou vlastnost lihoviny*
- * Podle bodu 2 písm. a) bodu iii) přílohy I (whisky nebo whiskey) musí zrání konečného destilátu probíhat v dřevěných sudech o objemu nejvýše 700 litrů. Vzhledem k tomu, že není specifikován typ dřevěných sudů, je možné opětovně použít sudy, v nichž předtím zrály jiné alkoholické nápoje, čímž whisky/whiskey získá zvláštní organoleptické vlastnosti.

17 – Příklady zakázaného označení a nezákonného použití dobrovolných informací :

Whisky

Dozrála v sudu po šumivém vínu

není povoleno, protože u šumivých vín probíhá přeměna tichého vína na šumivé výhradně kvašením v uzavřené láhvi nebo tlakovém tanku, které brání úniku bublinek

Pozn.: Uvedení chráněného názvu u typu sudu, který byl použit ke zrání lihoviny, je povoleno pouze za účelem informování spotřebitele o tomto použitém typu sudu a musí splňovat požadavky stanovené v článku 21 nařízení LIH a článkách 7 a 36 nařízení PIPS.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1).

1.5.1. *Název potraviny použité při výrobě*

V obchodní úpravě, popisu a označení lihoviny smí být jako **dobrovolná informace** uveden i název **potraviny**, která byla **použita při výrobě** této lihoviny v souladu s požadavky stanovenými pro kategorii lihoviny v příloze I, nebo v případě ZO v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu ⁽¹⁵⁾.

Ve skutečnosti, jak uvidíme později (viz oddíl 2.1 níže), kombinace zákonného názvu lihoviny s názvem potraviny, která je pro výrobu této lihoviny stanovena/povolena, **nepředstavuje složený výraz** podle čl. 3 bodu 2, který jej definuje jako kombinaci názvu lihoviny s (mimo jiné) „*názvem jedné nebo více jiných potravin, [...] než jsou potraviny použité při výrobě této lihoviny v souladu s přílohou I [...]*“.

Název potraviny/potravin používaných při výrobě lihoviny smí být uveden za účelem informování spotřebitele o surovině či surovinách, které této lihovině dodávají specifické organoleptické vlastnosti, za podmínky, že toto označení je pravdivé, přesné a neuvádí spotřebitele v omyl.

V takovém případě zákonným názvem zůstává název povolený podle kategorie lihoviny nebo technické dokumentace, resp. specifikace produktu ZO.

18 – **povoleného označení jedné nebo více hlavních potravin použitých k výrobě lihoviny :**

1) Destilovaný gin s chmelem	— Destilovaný gin s rebarborou a zázvorem*
2) Broskvový likér – Kávový likér	— Čokoládový krém (likér)**
3) Kávový advocaat	— Vaječný likér se sušenkami speculoos***

* Podle bodu 21 písm. a) bodu i) přílohy I může být destilovaný gin vyroben destilací LZP s jalovcovými bobulemi a s přidáním jiných rostlin za předpokladu, že jalovcová chuť převládá. Proto se smí názvy těchto rostlin použít k doplnění zákonného názvu „destilovaný gin“. Jiné potraviny, které nejsou rostlinami, jako například „pražená kukuřice“, smí doplnit zákonný název „destilovaný gin“ pouze v rámci podmínek stanovených pro „složené výrazy“.

Pozn.: jediné rostliny, které lze podle bodu 20 písm. a) přílohy I použít při výrobě ginu, jsou jalovcové bobule. Přidání jiných rostlin do ginu by se tudíž muselo označit složeným výrazem (tj. příslušný zákonný název se uvede ve stejném zorném poli).

** Podle bodu 33 písm. f) přílohy I, aniž jsou dotčeny články 11 a 12 a čl. 13 odst. 4, může být zákonný název „likér“ doplněn názvem aroma nebo názvem potraviny, které dodávají lihovině převažující příchutí, za předpokladu, že příchutí je lihovině dodávána potravinami s aromatickými vlastnostmi, aromatickými přípravky a přírodními aromatickými látkami pocházejícími ze surovin, které jsou uvedeny v názvu aroma nebo názvu potraviny, a je doplněno aromatickými látkami jen tehdy, je-li to nezbytné k posílení příchutí suroviny.

*** Podle bodu 39 písm. c) a bodu 40 písm. c) přílohy I lze vaječný likér či advocaat a likér s přídavkem vajec vyrobit mimo jiné za použití potravin s aromatickými vlastnostmi, jako je káva a karamelizované kořeněné sušenky.

1.6. **Suroviny pro výrobu lihu nebo destilátů**

Ustanovení čl. 13 odst. 1 stanoví přísnější pravidla pro zemědělské **suroviny** používané k destilaci:

„Popis, obchodní úprava nebo označení lihoviny mohou odkazovat na suroviny použité k výrobě lihu zemědělského původu nebo destilátů zemědělského původu použitých k výrobě této lihoviny pouze tehdy, pokud byly tento líh nebo tyto destiláty získány výhradně z těchto surovin. V tomto případě je každý použitý druh lihu zemědělského původu nebo destilát zemědělského původu uveden v sestupném pořadí podle množství vyjádřeného jako obsah čistého alkoholu v procentech objemových.“

⁽¹⁵⁾ Nikoli však název suroviny (surovin) destilované za účelem získání alkoholu použitého při výrobě lihoviny, což se řídí spíše ustanoveními čl. 13 odst. 1 (viz oddíl 1.6 níže).

Lihovina může odkazovat na názvy **surovin** destilovaných za účelem získání alkoholu použitého při výrobě této lihoviny pouze za podmínky, že se jedná o **jediné suroviny použité k destilaci**.

Všechny použité suroviny musí být v popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny uvedeny v sestupném pořadí.

Za předpokladu, že je tato podmínka splněna, musí být každý druh lihu nebo destilátu (s uvedením zemědělského produktu použitého k jejich výrobě) uveden v sestupném pořadí podle množství čistého alkoholu přítomného v lihovině.

19 – povoleného označení :

1) Lihovina: obecný název lihoviny odkazující na název suroviny nebo surovin destilovaných za účelem jejího získání (Pozn.: **možné pouze tehdy, pokud** výsledné nápoje odpovídají definici lihoviny (článek 2), ale nikoli požadavkům některé z kategorií lihovin):

- a) lihovina získaná výhradně destilací třtinového cukru, která však nespĺňuje požadavky stanovené pro kategorii 1 přílohy I (rum), např. proto, že lihovina byla slazena nad maximální prahovou hodnotu stanovenou pro tuto kategorii lihovin, může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**lihovina z třtinového cukru**“
- b) lihovina získaná výhradně destilací agávového a třtinového cukru, která nespĺňuje požadavky žádné z kategorií přílohy I, může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**lihovina z agávového a třtinového cukru**“

2) **Obilná pálenka** (kategorie lihovin 3):

Podle bodu 3 písm. h) přílohy I nařízení LIH může v zákonném názvu „obilná pálenka“ nebo „obilná brandy“ být výraz „obilná“ nahrazen názvem obiloviny použité výhradně pro výrobu této lihoviny, např. „**pšeničná pálenka**“ nebo „**ovesná brandy**“

3) **Vínovice** (kategorie lihovin 4):

- a) vínovice získaná výhradně destilací vína „Chardonnay“ vyrobeného v souladu s platnými právními předpisy o víně může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**vínovice z Chardonnay**“
- b) vínovice získaná výhradně destilací vín „Chardonnay“ a „Merlot“ vyrobených v souladu s platnými právními předpisy o víně může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**vínovice z Chardonnay a Merlotu**“

4) **Vodka** (kategorie lihovin 15):

- a) vodka vyrobená výhradně za použití **lihu získaného kvašením obilovin** může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**obilná vodka**“
- b) vodka vyrobená výhradně za použití **lihu získaného kvašením obilovin a brambor** může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**obilná a bramborová vodka**“*

* Podle bodu 15 písm. f) přílohy I nařízení LIH **musí** v popisu, obchodní úpravě a označování vodky, která není vyrobena výlučně z brambor nebo obilí či z jejich kombinace, být výrazně uvedena poznámka „vyrobena z...“, doplněná o název surovin použitých při výrobě lihu zemědělského původu. Tato poznámka se vyskytuje ve stejném zorném poli jako zákonný název.

5) **Gin** (kategorie lihovin 20):

- a) gin vyrobený s **lihem získaným destilací výhradně obilí** může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**s lihem (zemědělského původu) vyrobeným z obilí**“*
- b) gin vyrobený s **lihem získaným destilací výhradně pšenice a ječmene** může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování nést dobrovolné označení „**s lihem (zemědělského původu) vyrobeným z ječmene a pšenice / pšenice a ječmene**“, v závislosti na poměru čistého alkoholu zastoupeného každou z těchto složek *

* Podle bodu 20 písm. a) přílohy I je **gin** jalovcová lihovina vyrobená aromatizací **lihu zemědělského původu** jalovcovými bobulemi. Bod 19 písm. a) též přílohy uvádí, že jalovcová lihovina je lihovina vyrobená aromatizací lihu zemědělského původu nebo obilné pálenky nebo obilného destilátu nebo jejich kombinace s bobulemi jalovce.

6) **Likér** (kategorie lihoviny 33):

- a) likér vyrobený výhradně za použití lihu nebo destilátu z hrušek může ve svém popisu, obchodní úpravě a označování obsahovat výrazy „**likér vyrobený s lihem z hrušek**“ nebo „**likér vyrobený s hruškovým destilátem**“;
- b) likér vyrobený za použití lihu z hrušek a meruněk může být označen jako „**likér vyrobený na bázi lihu z hrušky a meruňky**“ nebo „**likér vyrobený s lihem z meruňky a hrušky**“ v závislosti na podílu čistého alkoholu zastoupeného lihem získaným z hrušek a lihem získaným z meruněk.

Pozn.: Zde se odkazuje na **zemědělské produkty destilované po alkoholovém kvašení** za účelem výroby lihu nebo destilátů zemědělského původu. Suroviny macerované v alkoholu nebo jinak přidávané do lihoviny v souladu s jejím výrobním postupem spadají spíše do kategorie „potravín použitých při výrobě“, o níž pojednává předchozí oddíl 1.5.1, zatímco potraviny, které jsou s lihovinou kombinovány, i když nejsou pro její výrobu vyžadovány/povoleny, mají být uvedeny v souladu s pravidly pro složené výrazy nebo narážky.

1.7. Rostlinné suroviny používané jako zákonné názvy

Ustanovení čl. 13 odst. 5 říká, že „používáním názvů rostlinných surovin, jež jsou použity jako zákonné názvy některých lihovin, není dotčeno používání názvů těchto rostlinných surovin v obchodní úpravě a označení jiných potravin. Názvy těchto surovin mohou být používány v popisu, obchodní úpravě nebo označení jiných lihovin, pokud toto používání neuvádí spotřebitele v omyl“.

Toto ustanovení bylo považováno za nezbytné k tomu, aby se názvy ovoce nebo rostlin, které jsou nařízením LIH vyhrazeny coby zákonné názvy pro určité lihoviny, mohly v obchodní úpravě a označování uvádět i jako složky (tedy jako ovoce nebo rostliny a nikoli jako lihoviny) jiných potravin.

Stejná možnost platí i pro ostatní lihoviny, pokud je v popisu, obchodní úpravě a označení zřejmé, že daný údaj neodkazuje na lihovinu (jakožto složku), nýbrž na samotnou rostlinnou surovinu.

20 – Příklady :

1) **Kirsch** (zákonný název pro ovocný destilát: kategorie 9): německý výraz „Kirsch“ (třešeň) lze použít v:

- a) obchodní úpravě a označení **třešňového koláče** („**Kirschkuchen**“), i kdyby se jednalo o ovoce, jež bylo použito k výrobě potraviny, a nikoli o lihovinu;
- b) popisu, obchodní úpravě a označení **třešňového likéru** („**Kirschlikör**“), i kdyby se jednalo o ovoce, jež bylo použito k výrobě likéru, a nikoli lihovinu, ovšem za předpokladu, že neexistuje riziko, že by to mohlo spotřebitele přivést k mylné domněnce, že likér byl vyroben s použitím Kirsche (lihoviny) a nikoli třešní (ovoce).

2) **Anis** (zákonný název lihoviny z kategorie 28): francouzský nebo německý výraz „Anis“ (anýz) lze použít v:

- a) obchodní úpravě a označení **čaje/nálevu** („**infusion à l'anis**“), i kdyby se jednalo o rostlinu, jež byla použita k výrobě potraviny, a nikoli o lihovinu;
- b) popisu, obchodní úpravě a označení **anýzového likéru** („**Liqueur d'anis**“), i kdyby byl vyroben louhováním anýzu v alkoholu s cukrem, a nikoli použitím lihoviny, ovšem jen pokud je spotřebitel informován o tom, jak byl tento likér skutečně vyroben.

3) **Hořcová pálenka (gentian)** (zákonný název pro lihovinu z kategorie 18): výraz „gentian“ (spolu s jeho překladem v jiných úředních jazycích EU) lze použít v:

- a) obchodní úpravě a označení **čaje/nálevu** („**čaj z hořce**“), i kdyby se jednalo o rostlinu, jež byla použita k výrobě potraviny, a nikoli o lihovinu;

b) obchodní úpravě a označení přípravy jídla, jako je hořcový salát.   4) Blutwurz (výraz používaný v ZO německého likéru „Blutwurz“): německý výraz „Blutwurz“ (tj. kořen mochny nátržníku, neboli rostliny <i>Potentilla erecta</i> (L.) Raeusch) lze použít v: a) popisu, obchodní úpravě a označení jiného likéru (Blutwurz Likör) jako hlavní aroma použité při výrobě této lihoviny;   b) popisu, obchodní úpravě a označení jiné lihoviny (např. Blutwurz Spirituose) vyrobené louhováním (nebo macerací a destilací).

2. SLOŽENÉ VÝRAZY

Čl. 3 bod 2	Definice
Článek 11	Podmínky pro použití a ustanovení o označování

2.1. Co znamená složený výraz

Použití složeného výrazu je možností, jak popsat lihovinu (kategorii nebo ZO), z níž pochází veškerý alkohol ve výrobku, k níž jsou přidány další potraviny, a která proto ve svém popisu, obchodní úpravě nebo označení již není dále oprávněna nést zákonný název této kategorie nebo ZO. Místo toho musí používat zákonný název „lihovina“⁽¹⁶⁾, s výjimkou případů, kdy splňuje podmínky povolující použít jako zákonný název složený výraz, který zahrnuje výrazy „likér“ nebo „krém“⁽¹⁷⁾.

Pokud výsledný výrobek neodpovídá definici lihoviny a nesplňuje požadavky pro ni stanovené (např. z důvodu obsahu alkoholu pod 15 % objemových⁽¹⁸⁾), musí být označen příslušným názvem alkoholického nápoje v souladu s článkem 17 nařízení PIPS (**Pozn.: čímž v žádném případě není obchodní značka**⁽¹⁹⁾).

Podle ustanovení čl. 3 bodu 2 se „složeným výrazem“ rozumí „v souvislosti s popisem, obchodní úpravou a označováním alkoholického nápoje kombinace buď zákonného názvu uvedeného v kategoriích lihovin v příloze I, nebo zeměpisného označení lihoviny, z níž pochází veškerý alkohol v konečném výrobku, s jedním nebo několika následujícími prvky:

- názvem jedné nebo více jiných potravin, než je alkoholický nápoj, a jiných potravin, než jsou potraviny použité při výrobě této lihoviny v souladu s přílohou I, nebo s přídatnými jmény odvozenými od těchto názvů,
- výrazy „likér“ nebo „krém“.

Každopádně tedy platí, že:

- **kategorie lihovin nebo ZO lihoviny** (pouze jedno z toho) je **alkoholovou složkou**, k níž se přidává jedna nebo více potravin (např. šťávy nebo jiné nealkoholické nápoje, byliny, koření, cukr, mléčné výrobky), které mají konečnému výrobku dodat specifické organoleptické vlastnosti,

⁽¹⁶⁾ V případě „vodky“ (kategorie lihovin 15) platí, že pokud se do ní přidávají složky, které jí dodávají převažující příchutí jinou než příchutí surovin použitých k její výrobě, pak v souladu s bodem 31 písm. e) přílohy I nařízení LIH **musí** jejím zákonným názvem být „aromatizovaná vodka“ nebo „vodka“ doplněná o název jakéhokoli převažujícího aromatu (kategorie lihovin 31).

⁽¹⁷⁾ Podle písm. d) čtvrté odrážky kategorie 33. U likérů platí, že „aniž je dotčen čl. 3 bod 2, čl. 10 odst. 5 písm. b) a článek 11, může být zákonným názvem pro likéry obsahující mléko nebo mléčné produkty „krém“ s uvedením názvu použité suroviny dodávající likéru převažující aroma, a to s uvedením výrazu „likér“ nebo bez tohoto výrazu“.

⁽¹⁸⁾ „s výjimkou lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 39 přílohy I“, jak je stanoveno v čl. 2 písm. c) nařízení LIH.

⁽¹⁹⁾ Podle čl. 17 odst. 4 nařízení PIPS zákonný „název [...] nesmí být nahrazen [...] obchodní značkou“.

- potravina/potraviny v kombinaci s názvem lihoviny nejsou **ani nápojem obsahujícím alkohol, ani potravinami požadovanými/povolenými k jeho výrobě podle příslušných pravidel,**
- výsledkem této **kombinace** je nutně **alkoholický nápoj**, tj. buď jiná lihovina s minimálním požadovaným obsahem alkoholu 15 % objemových, nebo alkoholický nápoj s obsahem alkoholu méně než 15 % objemových,
- **veškerý alkohol** obsažený v konečném produktu **musí pocházet z lihoviny** uvedené ve složeném výrazu (tj. konečný produkt nesmí obsahovat žádnou jinou alkoholovou složku, s výjimkou alkoholu, který může být přítomen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách použitých k výrobě konečného alkoholického nápoje – viz též oddíl 2.2 níže).

Pozn.: i použití výrazů „likér“ nebo „krém“ ve složeném výrazu poukazuje na skutečnost, že do lihoviny byla přidána sladidla a/nebo mléčné produkty, které pro její výrobu nejsou povoleny, nebo alespoň ne v takovém množství.

Složené výrazy představují výjimku z pravidla, které zakazuje používání zákonných názvů lihovin k popisu nápojů, jež nesplňují všechny požadavky stanovené pro tyto lihoviny.

Složené výrazy se používají k popisu alkoholických nápojů, které jsou výsledkem kombinace určité potraviny nebo určitých potravin s kategorií lihovin nebo ZO lihovin, a tudíž by už dále takové označení těchto lihovin neměly nést.

Pozn.: Název potraviny/potravin může být rovněž vyjádřen přídavným jménem, které na tuto potravinu nebo na tyto potraviny odkazuje.

Pozn.: Ve složeném výrazu lze název lihoviny a název potraviny (potravin) spojit pomocí předložky nebo je lze zkombinovat bez jejího použití.

21 – povolených složených výrazů :

- 1) Skotská Whisky s medem – Skotská Whisky a med*
- 2) Gin a tonic – Whisky & Cola – Coco Rum*
- 3) Matolinovice se skořicí a kakaem*
- 4) Brandy Liqueur (Likér z brandy)**
- 5) Whisky Cream (Krém z whisky)**

* V těchto případech musí být spolu se složeným výrazem uveden (zákonný) název konečného výrobku.

** V těchto případech je složený výraz zároveň zákonným názvem.

Ustanovení čl. 11 odst. 2 výslovně stanoví, že součástí složeného výrazu popisujícího alkoholický nápoj (s výjimkou případů, kdy je některý z těchto výrazů součástí zákonného názvu, jako třeba výraz „destilát“, který je obsažen např. v názvu „vinný destilát“ (vínovice) či „ovocný destilát“, nebo německý výraz „Wasser“ obsažený např. v názvu Kirschwasser) nesmí být tyto výrazy:

- alkohol
- pálenka
- nápoj
- lihovina
- voda

Toto vyloučení zdůrazňuje zákaz používání názvů potravin, které jsou přirozeně jeho součástí, a snaží se zabránit praktikám, které spotřebitele uvádějí v omyl.

Pozn.: Například rum, který obsahuje sladidla v množství překračujícím povolenou prahovou hodnotu 20 gramů na litr, a tím pádem již není rumem, nýbrž musí nést zákonný název „lihovina“, nesmí být označen složeným výrazem „cukrový rum“ nebo „rum s třtinovým cukrem“. Jsou-li přidány jiné potraviny, které v kategorii 1 přílohy I nejsou povoleny, může se výraz rum objevit ve složeném výrazu, jako je „rum & koření“. Pokud tomu tak není, musí být výsledný výrobek označen např. jako „lihovina s třtinovým cukrem“ (aby to signalizovalo, že byl do něj přidán cukr) nebo „lihovina z třtinového cukru“ (aby to signalizovalo, že lihovina byla vyrobena destilací cukru, ale nespĺňuje ostatní požadavky na výrobu rumu).

22 – zakázaných složených výrazů :

1) Brandy & alkohol	nebo	Cognac a alkohol
2) Pálenka na bázi whisky	nebo	Pálenka Scotch Whisky
3) Nápoj na bázi rumu	nebo	Nápoj Ron de Guatemala
4) Rum z třtinového cukru	nebo	Kubánský rum a cukr
5) Likérová lihovina	nebo	Lihovina Irish Cream
6) Ginová voda	nebo	Voda s Geneverem

Podle čl. 10 odst. 6 písm. c) se složeným výrazem může pouze doplnit zákonný název lihoviny. Proto **složený výraz nelze použít jako zákonný název lihoviny**.

Jedinou **výjimkou** z tohoto pravidla jsou složené výrazy, které obsahují výraz „**likér**“ nebo „**krém**“, jímž lze podle čl. 10 odst. 5 písm. b) **nahradit zákonný název** za předpokladu, že výsledný nápoj splňuje příslušné požadavky stanovené v příloze I pro kategorii lihovin 33 „likér“.

23 – povolených složených výrazů, které obsahují výraz „likér“ nebo „krém“ :

1) Vodka liqueur (EN)	—	Irish Whiskey Cream (EN)
2) Wodkalikör – Likör aus/mit Wodka (DE)	—	Berliner Kümmelcream (DE)
3) Liqueur à la vodka (FR)	—	Crème de Cognac (FR)
4) Liquore alla vodka (IT)	—	Crema di Grappa (IT)
5) Licor de vodka (ES)	—	Crema de Orujo de Galicia (ES)
6) Likier na bazie wódki (PL)	—	Krem na bazie Polskiej Wódki (PL)

Ve všech výše uvedených případech musí být splněny tyto podmínky:

- uvedená lihovina musí být pravá, např. musí splňovat požadavky stanovené pro příslušnou kategorii lihovin nebo ZO, včetně minimálního obsahu alkoholu → tzn., že ji nelze zředit vodou, čímž by se obsah alkoholu snížil pod stanovené minimum, a
- alkohol použitý při výrobě nápoje pochází výhradně z lihoviny uvedené ve složeném výrazu (s výjimkou alkoholu, který může být přítomen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách použitých při výrobě tohoto nápoje) → tzn., že nelze přidat další lihoviny nebo líh zemědělského původu nebo destiláty zemědělského původu jakéhokoli druhu, a
- požadavky stanovené v kategorii 33 přílohy I pro použití zákonného názvu „**likér**“ (tj. minimální obsah alkoholu 15 % objemových a minimální obsah sladidel 100 gramů na litr) nebo „**krém**“ (tj. všechny výše uvedené podmínky + použití mléka nebo mléčných produktů).

2.2. Podmínky pro použití

Ustanovení čl. 11 odst. 1 stanoví tyto podmínky pro použití názvu lihoviny (kategorie nebo ZO) ve složeném výrazu:

- alkohol použitý při výrobě alkoholického nápoje pochází výhradně z lihoviny uvedené ve složeném výrazu, s výjimkou alkoholu, jenž může být obsažen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách používaných pro výrobu tohoto alkoholického nápoje; a

- b) *lihovina nebyla zředěna přidáním výhradně vody tak, aby byl její obsah alkoholu pod minimální úroveň stanovenou v rámci příslušné kategorie lihovin uvedené v příloze 1 (20).*“

Použití názvu lihoviny ve složeném výrazu je proto povoleno pouze za podmínky, že:

- a) byla použita pouze pravá lihovina, jelikož název lihoviny (kategorie nebo ZO) nesmí být uveden, pokud výrobek, na který odkazuje, nesplňuje všechny požadavky stanovené pro jeho výrobu;

Pozn.: jinými slovy, musí splňovat všechny požadavky stanovené v příslušné kategorii lihovin nebo technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k příslušnému ZO.

- b) do konečného výrobku nesmí být přidán žádný jiný alkohol než alkohol pocházející z uvedené lihoviny, s výjimkou alkoholu, jenž může být obsažen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách používaných pro výrobu tohoto nápoje;

Pozn.: Jinými slovy:

— *uvedená lihovina nesmí být zbavena alkoholu (tj. nejsou povoleny žádné aromatické sloučeniny extrahované z této lihoviny) a*

— *nelze přidat žádný další líh/destiláty/jiné lihoviny.*

- c) vodu je povoleno přidat jen do té míry, dokud si lihovina stále udržuje předepsaný minimální obsah alkoholu.

Pozn.: tento zákaz se vztahuje pouze na vodu, protože lihovinu lze kombinovat s jinými nealkoholickými tekutými potravinami (např. ovocnými šťávami, mléčnými výrobky), což má samozřejmě také za následek poměrné snížení celkového obsahu alkoholu v konečném výrobku.

2.3. Ustanovení o označování

Pokud se provozovatel potravinářského podniku rozhodne použít složený výraz, nestačí pouze zajistit, aby výsledný alkoholický nápoj splňoval podmínky pro použití tohoto složeného výrazu (viz oddíly 2.1 a 2.2 výše), ale dotýčný výrobek má být také odpovídajícím způsobem označen.

V čl. 11 odst. 3 jsou obsažena tato ustanovení o označování, podle nichž složené výrazy popisující alkoholický nápoj:

„a) *musí být uvedeny jednotným písmem stejného typu, velikostí a barvy;*

b) *nesmí být přerušeny jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí;*

c) *nesmí být uvedeny písmem, které je větší než písmo použité pro název alkoholického nápoje, a*

d) *v případech, kdy je alkoholickým nápojem lihovina, musí být vždy doprovázeny zákonným názvem dané lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli jako složený výraz, není-li předmětný zákonný název nahrazen složeným výrazem v souladu s čl. 10 odst. 5 písm. b)“.* (21)

(20) Ve věci C-136/96, týkající se prodeje whisky s podlimitním obsahem alkoholu (tj. whisky zředěné vodou pod 40 % objemových alkoholů) Soudní dvůr Evropské unie zamítl argument žalovaného, že byl oprávněn těžit z ustanovení o složených výrazech, jež mu umožnily popsat svou podlimitní whisky jako „Blended Whisky Spirit“ nebo „Spiritueux au Whisky“. Jedním z důvodů, proč byl tento argument zamítnut, bylo to, že v tehdejší době se ustanovení o složených výrazech vztahovala pouze na likéry. Vzhledem k tomu, že záměrem ustanovení čl. 10 odst. 1 nařízení (ES) č. 110/2008 bylo rozšířit působnost ustanovení o složených výrazech na všechny lihoviny (tj. nejen na likéry) a ZO, bylo zde nebezpečí argumentace, že popisy jako „Scotch Whisky a pramenitá voda“ lze použít jako složený výraz pro „skotské whisky“, neboť veškerý alkohol ve výrobku pochází ze skotské whisky. To by bývalo zmařilo celý účel stanovení minimálního obsahu alkoholu pro skotskou whisky/whisky (a jiné definované lihoviny). Z tohoto důvodu byl v nařízení (ES) č. 110/2008 zaveden čl. 10 odst. 2, který měl zajistit, že složené výrazy nelze použít v případech, kdy jsou definované lihoviny jednoduše zředěny pod jejich stanovený minimální obsah alkoholu (tato úprava byla posléze potvrzena v čl. 11 odst. 1 písm. b) nového nařízení LIH); rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 1998, *The Scotch Whisky Association*, C-136/96, EU:C:1998:366.

(21) Zavedeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1335 ze dne 27. května 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, pokud jde o označování lihovin vzniklých kombinací lihoviny s jednou nebo více potravinami (Úř. věst. L 289, 12.8.2021, s. 4).

Cílem těchto ustanovení o označování je zajistit, aby:

- a) a b): název lihoviny použité ve složeném výrazu nebyl zobrazen výrazněji než název potravin, která je s ním spojena;
- c): (zákonný) název alkoholického nápoje nebyl uveden písmem, které je menší než písmo použité pro složený výraz, což má zabránit uvedení spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou povahu výrobku, a
- d): je-li konečným produktem lihovina, byl její zákonný název umístěn ve stejném zorném poli jako složený výraz – pokud tento složený výraz legitimně nenahrazuje předmětný zákonný název – což má zabránit uvedení spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou povahu výrobku.

Pozn.: ustanovení čl. 11 odst. 3 nevyžaduje, aby byl složený výraz uveden ve stejném zorném poli jako názvy alkoholických nápojů jiných než lihovin, nicméně platí požadavky nařízení PIPS, které stanoví, že informace o potravinách nesmějí být zavádějící, zejména pokud jde o povahu a totožnost potravin (čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení PIPS), a že název potravin musí být vyznačen na viditelném místě tak, aby byl dobře viditelný atd. (čl. 13 odst. 1, nařízení PIPS).

Pozn.: ustanovení čl. 11 odst. 3 nevyžaduje, aby byly zákonný název alkoholického nápoje a složený výraz uvedeny v samostatných rádcích, ale ustanovení čl. 11 odst. 2 zakazuje, aby součástí složeného výrazu byly výrazy jako „nápoj“ nebo „lihovina“. Proto by zobrazení zákonného názvu „lihovina“ nebo názvu „nápoj“ ve stejném rádku, v jakém je složený výraz (např. „lihovina Gin & Tonic“ nebo „nápoj Gin & Tonic“), nebylo přijatelné.

24 – Příklady označení alkoholického nápoje složeným výrazem (údaje uvedené v závorkách nejsou povinné):

Skotská whisky & med	
Lihovina	
Lihovina Gin & Tonic 15 % alk./obj.	(Alkoholický nápoj) Gin & Tonic 8 % alk./obj.
Lihovina Coco Rum	
Matolinová pálenka se skořicí a kakaem LIHOVINA	
(Likér) Likér z brandy	
Whisky Cream (Likér)*	

* Lihovina vyrobená přidáním např. cukru a mléčných výrobků do whisky může nést zákonný název „Whisky Cream“ (krém z whisky) pouze tehdy, pokud veškerý alkohol pochází z pravé whisky a konečný výrobek splňuje příslušné požadavky stanovené pro kategorii 33 (tj. likér), např. že má minimální obsah alkoholu 15 % objemových a obsahuje nejméně 100 gramů sladidel na litr a rovněž mléko nebo mléčné výrobky. Nejsou-li tyto požadavky splněny, musí být zákonným názvem „lihovina“, pokud dotýčný nápoj splňuje definici a požadavky pro lihoviny stanovené v článku 2, nebo odpovídající název pro alkoholický nápoj, pokud uvedené podmínky pro lihoviny nápoj nesplňuje.

2.4. **Kontroly**

Kontroly (popisu), obchodní úpravy a označování výrobku obsahujícího složený výraz odkazující na název lihoviny (kategorie nebo ZO) jsou zaměřeny na plnění těchto podmínek:

Výroba:

- 1) alkoholovou složkou je kategorie nebo ZO lihovin (ne více než jedna lihovina), do které se přidává jedna nebo více potravin, které nejsou povoleny pro výrobu této lihoviny, nejsou alkoholickými nápoji a přidávají se proto, aby konečnému výrobku dodaly specifické organoleptické vlastnosti;
- 2) konečným výrobkem je alkoholický nápoj;
- 3) byla použita pravá lihovina, tj. lihovina, která splňuje všechny požadavky na výrobu stanovené pro příslušnou kategorii lihovin v příloze I nebo v technické dokumentaci, resp. produktové specifikaci ZO lihoviny, a to včetně minimálního obsahu alkoholu;
- 4) veškerý alkohol pochází z uvedené lihoviny, s výjimkou alkoholu, který může být obsažen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách;

Označování:

- 5) (zákonným) názvem je:
 - a. „lihovina“ v případě lihovin, které nespĺňují požadavky žádné z kategorií;
 - b. složený výraz, jenž spojuje název lihoviny s výrazem „likér“ nebo „krém“, v případě výsledné lihoviny, která splňuje příslušné požadavky kategorie 33 přílohy I, nebo
 - c. název alkoholického nápoje, pokud se nejedná o lihovinu (např. má-li nápoj obsah alkoholu méně než 15 % objemových), a to v souladu s pravidly nařízení PIPS ⁽²²⁾;
- 6) ve složeném výrazu je název lihoviny spojen buď s výrazem „likér“ nebo „krém“ (pokud splňuje příslušné požadavky uvedené v bodě 5 písm. b) výše), nebo s názvem potravin, které nejsou povoleny při výrobě této lihoviny, přičemž tento název může být i ve tvaru přídatného jména;
- 7) (zákonný) název alkoholického nápoje musí být uveden na viditelném místě tak, aby byl dobře viditelný, snadno čitelný, a je-li to vhodné, nesmazatelný. Nesmí být žádným způsobem skryt, zastřen ani přerušen jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od něho nesmí být odváděna pozornost;
- 8) zákonný název lihoviny vyplývající z kombinace lihoviny s jednou nebo více potravinami se vždy nachází ve stejném zorném poli jako složený výraz (pokud složený výraz není zároveň zákonným názvem lihoviny podle čl. 10 odst. 5 písm. b) nařízení LIH) ⁽²³⁾;
- 9) aniž jsou dotčeny zákonné názvy stanovené v článku 10, nesmí být součástí složeného výrazu výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“ a „voda“.
- 10) složený výraz je uveden jednotným písmem stejného typu, velikosti a barev;
- 11) slova, z nichž je sestaven složený výraz, nejsou přerušena jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí;
- 12) složený výraz je uveden písmem, které je stejně velké jako písmo použité pro (zákonný) název alkoholického nápoje nebo je menší.

⁽²²⁾ Pokud jde o název jiných alkoholických nápojů než lihovin, použije se článek 17 nařízení PIPS, který stanoví, že „*názvem potraviny je její zákonný název. Pokud takový název neexistuje, je názvem potraviny její vžitý název a v případě, že neexistuje nebo se nepoužívá, uvede se popisný název dané potraviny.*“ Viz příslušné definice v čl. 2 odst. 2 písm. n), o) a p) nařízení PIPS.

⁽²³⁾ Lihoviny, které tento požadavek nespĺňují, ale které splňují požadavky nařízení (ES) č. 110/2008 a byly vyrobeny a označeny před 31. prosincem 2022, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

3. NARÁŽKY

Čl. 3 bod 3	Definice
Článek 12	Podmínky pro použití a ustanovení o označování

3.1. Co znamená narážka

Použití narážky je možností, jak za určitých podmínek odkazovat na název lihoviny (kategorii nebo ZO) v (popisu,) obchodní úpravě nebo označení jiné potraviny.

Podle čl. 3 bodu 3 se „narážkou“ rozumí „přímý nebo nepřímý odkaz na jeden či více zákonných názvů stanovených v kategoriích lihovin v příloze I nebo na jedno či více zeměpisných označení lihovin, kromě odkazu ve složeném výrazu nebo v seznamu složek uvedených v čl. 13 odst. 2 až 4 v popisu, obchodní úpravě a při označování:

- a) jiné potraviny než lihoviny;
- b) lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I, nebo
- c) lihoviny, která splňuje podmínky stanovené v čl. 12 odst. 3a“.

Jinými slovy, narážku na názvy lihovin lze provést v:

- obchodní úpravě a označení potravin jiných než alkoholických nápojů,
- obchodní úpravě a označení alkoholických nápojů jiných než lihovin,
- popisu, obchodní úpravě a označení likérů,
- popisu, obchodní úpravě a označení lihovin jiných než likérů [povoleno pouze ve zvláštních případech, které nelze kvalifikovat jako složené výrazy či míchané lihoviny, pro něž platí zvláštní ustanovení o označování (viz kapitoly 2 výše a 4 níže)].

Podle ustanovení čl. 10 odst. 6 písm. c) může narážka pouze doplnit zákonný název lihoviny. **Narážka na lihovině** tedy **rozhodně nesmí nahrazovat zákonný název této lihoviny**, nýbrž by k němu měla být přidána v souladu s pravidly pro označování stanovenými v čl. 12 odst. 4 (viz oddíly 3.2.3 a 3.2.4 níže).

V obchodní úpravě a označení jiné potraviny je **narážka odkazem na jeden nebo více názvů lihovin** (kategorií nebo zeměpisných označení). Je-li narážka uvedena **na lihovině, nesmí se v žádném případě použít jako zákonný název této lihoviny.**

Pozn.: Vystala otázka, jak má být ve vztahu k horizontální povinnosti uvádět údaje o provozovateli potravinářského podniku v souladu s čl. 8 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 písm. h) nařízení PIPS chápáno ustanovení čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení LIH, které zakazuje používat název lihoviny (kategorii nebo ZO) v popisu, obchodní úpravě a označení jakéhokoli nápoje, který nespĺňuje požadavky stanovené pro tuto kategorii lihovin nebo ZO, s výjimkou případů, kdy se jedná o použití narážek, složených výrazů a seznamů složek. Může se totiž stát, že název nebo adresa provozovatele potravinářského podniku (ale také loga nebo registrované obchodní značky) zahrnují název kategorie lihoviny (např. „Guadeloupe **Rum** Distilleries“ nebo „**Vodka** Brand X Company“) nebo ZO (např. Bassano del **Grappa**). Tato otázka je ještě důležitější, pokud lihovina, na níž je takové jméno nebo adresa provozovatele potravinářského podniku vyobrazeno, nepatří do stejné kategorie lihovin (např. pokud „**Vodka** Brand X Company“ vyrábí **gin**). Odpověď zní, že tyto dvě zákonné povinnosti (jedna podle pravidel nařízení LIH a druhá podle pravidel nařízení PIPS) nejsou nutně neslučitelné: Pokud název nebo adresa společnosti (v souladu s právními předpisy) obsahují **název kategorie nebo ZO lihoviny**, který se však **nepoužívá jako zákonný název lihoviny**, měl by se tento název nebo adresa společnosti uvádět, neboť obě ustanovení jsou použitelná souběžně a ustanovení nařízení LIH nebrání uvedení obchodního názvu podle nařízení PIPS. Totéž platí pro **popisné názvy** (ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. p) nařízení PIPS) alkoholických nápojů jiných než lihovin, které by neměly být neslučitelné se zákazem uvádět název lihoviny stanoveným v čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení LIH.

3.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování

Podle článku 12 platí různá pravidla, je-li narážka na název lihoviny uvedena na:

- a) jiné potravině než alkoholickém nápoji;
- b) alkoholickém nápoji jiném než lihovině;
- c) lihovině, která spadá do některé z kategorií 33 až 40 přílohy I (likéry); nebo
- d) lihovině jiné než likéru (ve zvláštních, omezených případech).

Narážky na názvy lihovin mohou být uvedeny v (popisu), obchodní úpravě a označení **jakéhokoli druhu potraviny**.

Avšak odkazy na **jiných lihovinách než likérech** se připouští jen ve zvláštních, omezených případech.

Pozn.: V zájmu zohlednění specifické povahy **zeměpisných označení** a zvýšené ochrany stanovené s cílem zabránit jakémukoli zneužití jejich pověsti, se v případě narážky na ZO lihoviny, která se používá jako složka v jiných potravinách, **doporučuje**, aby:

- 1) lihovina, na kterou se vztahuje název ZO, byla použita v **dostatečném množství na to, aby dotyčné potravině dodala základní charakteristiku**;
- 2) potravina, která nese narážku na jedno nebo více ZO lihovin, **neobsahovala žádnou jinou „srovnatelnou složku“**, tj. žádnou jinou složku, která může částečně nebo zcela nahradit složku nebo složky, jež mají výsadu ZO. Pokud by k tomuto nahrazení došlo, název ZO by měl být uveden pouze v seznamu složek v souladu s články 18 až 22 nařízení PIPS. Toto doporučení se samozřejmě vztahuje pouze na lihoviny, které patří do stejné kategorie jako odkazované zeměpisné označení či odkazovaná zeměpisná označení, nebo na aroma „napodobující“ lihoviny, zatímco při použití ustanovení o narážkách lze přidat a označit další kategorie lihovin; a
- 3) **procentní podíl přidaného výrobku, na který se vztahuje název (názvy) ZO, byl uveden** v narážce na ZO lihoviny nebo v její bezprostřední blízkosti, nebo je-li název ZO uveden v seznamu složek, v přímé spojitosti k předmětné složce, jak je stanoveno v pravidlech pro uvádění údajů o množství složek ⁽²⁴⁾.

V případě narážek na názvy ZO se doporučuje, aby:

- 1) potravina měla jako jednu ze svých základních charakteristik **chuť, kterou lze přičíst především přítomnosti lihoviny s tímto ZO**, jež byla použita jako složka;
- 2) nebyla použita **žádná jiná „srovnatelná“ složka** (s výjimkou lihovin jiných kategorií); a
- 3) **použité množství bylo jasně uvedeno**.

25 – Příklady:

Čokoládové pralinky plněné Ouzem (5 %)

bylo by přípustné pouze tehdy, pokud by bylo použito dostatečné množství pravého Ouzu, jež by čokoládovým pralinkám dodalo chuť, která by se dala přičíst především této lihovině.

Pivo

s Rumem da Madeira (7 %)

bylo by přípustné pouze tehdy, pokud by do piva spolu s rumem se zeměpisným označením Rum da Madeira nebyla přidána žádná „srovnatelná“ složka (např. jiný rum (se zeměpisným označením nebo bez něj), aromatická sloučenina extrahovaná z rumu (da Madeira) nebo aroma „napodobující“ rum).

⁽²⁴⁾ Tato doporučení jsou odrazem doporučení obsažených ve „Sdělení Komise – Pokyny pro označování potravin s chráněným označením původu (CHOP) a s chráněným zeměpisným označením (CHZO) používaných jako složky (2010/C 341/03)“.

Pozn.: V případě, že byl k pivu přidán nejen Rum da Madeira, ale také jedna nebo více jiných „srovnatelných“ složek, nesmí být název ZO použit jako narážka, ale může se objevit pouze v seznamu složek spolu s touto „srovnatelnou“ složkou (složkami) a složkami použitými k výrobě piva samotného.

Pozn.: V případě, že byl k pivu přidán nejen Rum da Madeira, ale také jiná lihovina či lihoviny, které nepatří do kategorie 1 přílohy I (rum), mají být **všechny názvy** těchto lihovin uvedeny v narážce (nebo v seznamu složek).

Pozn.: Připomínáme, že podle čl. 10 odst. 7 druhého pododstavce nařízení LIH se názvy zeměpisných označení lihovin nesmějí používat k popisu aromat, která napodobují tyto lihoviny nebo jejich použití v potravině.

3.2.1. Narážky na potravinách jiných než alkoholických nápojích

Ustanovení čl. 12 odst. 1 povoluje narážku na název jedné nebo více lihovin (kategorií nebo zeměpisných označení) v obchodní úpravě a označení potraviny jiné než alkoholického nápoje pod podmínkou, že „alkohol použitý při výrobě potraviny pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce“.

Jedinou povolenou výjimkou z této podmínky je alkohol, „jenž může být obsažen v aromatech, barvivech nebo v jiných povolených přísadách používaných pro výrobu této potraviny“, tj. alkohol, který byl použit k přípravě těchto přísad.

Až na tuto výjimku musí veškerý alkohol obsažený v konečném výrobku pocházet z pravé lihoviny (tj. takové, která splňuje všechny požadavky stanovené pro příslušnou kategorii nebo ZO – včetně minimálního obsahu alkoholu v době jejího použití), bez přídavku lihu nebo destilátů nebo jiných lihovin.

Mohou existovat zejména tyto dva případy:

- a) tekutá potravina jiná než alkoholický nápoj a jiná než voda, do níž byla přidána více než jedna lihovina ⁽²⁵⁾, výsledkem čehož je alkoholický nápoj (tj. nápoj s určitým obsahem alkoholu v závislosti na množství alkoholu, které je nezbytně přidáno prostřednictvím těchto lihovin);

Pozn.: V žádném případě není možné, aby nápoj vzniklý kombinací nealkoholické tekuté potraviny s lihovinami neobsahoval vůbec žádný alkohol.

- b) netekutá potravina, do níž byla během její přípravy přidána jedna nebo více lihovin, čímž nutně vznikne potravina s určitým zbytkovým obsahem alkoholu v závislosti na množství použité lihoviny či použitých lihovin. Určité množství tohoto alkoholu se však může během přípravných procesů, jako je pečení, odpařit.

Označování takových potravin není nařízením LIH upraveno, a proto se použije nařízení PIPS, zejména článek 36 o dobrovolných informacích a článek 7 o uvádění nezavádějících informací.

26 – povolených narážek na potravinách jiných než alkoholické nápoje:

— Čokoláda s kirschem*	nebo	— Pralinky s koňakem*
— Dort s vaječným likérem*	nebo	— Koláčky s Mirto di Sardegna*
— Zmrzlina s rumem a rozinkami*	nebo	— Zmrzlina s Génipi des Alpes*
— Ovocný nektar obohacený rumem a brandy**	nebo	— Míchané ovocné šťávy s rumem a whisky**

* Nejedná se o složené výrazy, protože výsledným výrobkem není alkoholický nápoj.

** V případě narážek na více než jednu lihovinu uvedených na nealkoholických nápojích musí veškerý alkohol v konečném výrobku pocházet výhradně z lihovin, na něž se tato narážka odkazuje.

⁽²⁵⁾ **Kombinace jedné lihoviny s jednou nebo více potravinami, jejímž výsledkem je alkoholický nápoj**, je podle definice stanovené v čl. 3 bodě 2 nařízení LIH **složeným výrazem** a podléhá zvláštním ustanovením článku 11. Nicméně přidání **více než jedné lihoviny** do nealkoholického nápoje se považuje za **narážku** a podléhá ustanovením čl. 12 odst. 1.

3.2.2. Narážky na alkoholických nápojích jiných než lihoviny

Ustanovení čl. 12 odst. 2 povoluje narážku na jednu nebo více lihovin (kategorií nebo ZO) v obchodní úpravě a označení alkoholického nápoje jiného než lihoviny za podmínky, že:

- „a) **přidaný alkohol pochází výhradně z lihoviny** nebo lihovin uvedených v narážce; a
- b) **podíl každé alkoholové složky** je uveden nejméně jednou ve **stejném zorném poli** jako narážka, a to v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky **obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému v procentech objemových.**“

Toto ustanovení se týká všech nápojů obsahujících alkohol, které nejsou lihovinami a mezi něž patří mimo jiné:

- 1) **Víno** (aniž jsou dotčena ustanovení nařízení (EU) č. 1308/2013 ⁽²⁶⁾);
- 2) **Aromatizované vinné výrobky** (aniž jsou dotčena ustanovení nařízení (EU) č. 251/2014 ⁽²⁷⁾);
- 3) **Pivo**;
- 4) **Cider, perry a ostatní kvašené nápoje.**

Zákonodárce zavedl toto nové ustanovení, které v nařízení (ES) č. 110/2008 není, s cílem vyjasnit podmínky pro narážky na lihoviny v obchodní úpravě a označování jiných alkoholických nápojů.

Ve skutečnosti to znamená přidání alkoholu k alkoholu, jenž je v alkoholickém nápoji přirozeně obsažen, což zjevně odporovalo zásadě, že alkohol musí pocházet výhradně z lihoviny, na niž je odkazováno.

27 – povolených narážek na alkoholických nápojích jiných než lihoviny:

- 1) **Pivo s Geneverem – nebo – Pivo s kapkou Geneveru – nebo – Pivo obohacené Geneverem:** veškerý alkohol přidaný do piva musí pocházet z pravého Geneveru (tj. musí splňovat všechny požadavky stanovené pro toto ZO, včetně jeho minimálního obsahu alkoholu) bez přidání jakýchkoli „srovnatelných“ přísad, lihu, destilátů nebo jiných lihovin;
- 2) **Horký jablečný cider s Punch au Rhum:** veškerý alkohol přidaný do jablečného cidru musí pocházet z punch au rhum (tj. musí splňovat požadavky stanovené pro kategorii 33 přílohy I a zejména třetí odrážku písmene d) této kategorie).
- 3) **Alkoholický nápoj**

Diplomat* obohacený likérem Maraschino a Cognacem: veškerý alkohol přidaný do alkoholického nápoje (vermutu) musí pocházet z pravého likéru Maraschino (tj. musí splňovat všechny požadavky stanovené pro kategorii 37 přílohy I) a Cognacu (tj. musí splňovat všechny požadavky stanovené v technické dokumentaci, resp. specifikaci výrobku).

*„Diplomat“ je koktejl obsahující vermut a likér. Je zde uveden pouze pro ilustraci možného použití narážek na aromatizovaných vinných výrobcích. Vzhledem k tomu, že nařízení (EU) č. 251/2014 neobsahuje ustanovení o složených výrazech a narážkách a stanoví zákaz používání jakýchkoli obchodních označení vyhrazených pro aromatizované vinné výrobky na alkoholických nápojích, jež nesplňují požadavky stanovené pro výrobu aromatizovaných vinných výrobků, je k popisu těchto alkoholických nápojů potřeba použít alternativní názvy.

Pozn.: Výše uvedené **příklady** jsou **popisné** a neuplatňují ustanovení o označování, která vyžadují, aby se narážka objevila na samostatném řádku, než na jakém je zákonný název likéru, a písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro zmíněný název likéru.

⁽²⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

⁽²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014 ze dne 26. února 2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1601/91 (Úř. věst. L 84, 20.3.2014, s. 14).

28 – zakázaných narážek na alkoholických nápojích jiných než lihoviny:

- 1) **Pivo obohacené rumovou příchutí*** nebo **Pivo ochucené směsí aromat z Geneveru***
- 2) **Vermut se Sambucou**** nebo **Sangria obohacená rumem Madeira****

* *Narážky na nápojích (v tomto případě na pivo) jsou zakázány, pokud odkazují na aroma a nikoli na kategorii pravé lihoviny (rum) nebo ZO (Genever).*

** *Narižení (EU) č. 251/2014 neumožňuje používání složených výrazů nebo narážek na aromatizovaných vinných výrobcích a zakazuje používání obchodních označení vyhrazených pro aromatizované vinné výrobky na alkoholických nápojích, které nesplňují požadavky stanovené pro výrobu aromatizovaných vinných výrobků.*

Objasnění skutečnosti, že v případě narážek na alkoholických nápojích musí přidaný alkohol pocházet z lihoviny, na niž je odkazováno, umožnilo zákonodárci stanovit, že stejné pravidlo pro označování, které se dříve v čl. 11 odst. 5 nařízení (ES) č. 110/2008 vztahovalo pouze na směsi, platí nyní i pro alkoholické nápoje, které uvádějí narážku na jednu nebo více lihovin. Cílem je informovat spotřebitele, jaký podíl v konečném výrobku zaujímá alkohol, který pochází z původního alkoholického nápoje, a alkohol, který pochází z lihovin(y) uvedených v narážce.

V případě narážky na jednu nebo více lihovin se proto umísťuje seznam alkoholových složek alespoň jednou ve stejném zorném poli, v jakém je tato narážka, a v sestupném pořadí se uvádí podíl (v procentech) čistého alkoholu, jaký zaujímají jednotlivé složky v konečném výrobku (čl. 12 odst. 2 písm. b)).

29 – označení podílu alkoholu z jednotlivých alkoholových složek:

- 1) **Pivo s Geneverem** (alkohol 6 % obj.: pivo 90 % – Genever 10 %)
- 2) **Horký jablečný cider s Punch au Rhum** (8 % obj.: jablečný cider 95 % – rum 5 %)
- 3) **Diplomat* obohacený Cognacem a likérem Maraschino** (alkohol 15 % obj.: víno 75 % – Cognac 10 % – Maraschino 8 % – líh zemědělského původu 7 %)

* *Narižení (EU) č. 251/2014 neumožňuje používání složených výrazů nebo narážek na aromatizovaných vinných výrobcích a zakazuje používání obchodních označení vyhrazených pro aromatizované vinné výrobky na alkoholických nápojích, které nesplňují požadavky stanovené pro výrobu aromatizovaných vinných výrobků. V této souvislosti však lze použít název koktejlu, jako je „Diplomat“, jenž obsahuje vermut. Jelikož vermut je aromatizované víno, které předpokládá přidání alkoholu, přičemž se při jeho výrobě používá líh zemědělského původu, měla by být tato skutečnost upřesněna v seznamu alkoholových složek, aby se tento alkohol odlišil od alkoholu pocházejícího z vína a alkoholu z lihovin, na něž narážka odkazuje.*

Pozn.: *Výše uvedené příklady jsou popisné a neuplatňují ustanovení o označování, která vyžadují, aby se narážka objevila na samostatném řádku, než na jakém je zákonný název likéru, a písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro zmíněný název likéru.*

3.2.3. *Narážky na likérech*

Ustanovení čl. 12 odst. 3 povoluje narážku na název jedné nebo více lihovin (kategorií nebo ZO) v popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny, která splňuje požadavky některé z kategorií 33 až 40 přílohy I (tj. likérů), za podmínky, že:

- „a) *přidaný alkohol pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce;*
- b) *podíl každé alkoholové složky se uvádí nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka, a to v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému v procentech objemových; a*
- c) *v zákonném názvu lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I nebo v zákonném názvu lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce, se neobjevuje výraz „cream“ [Pozn.: pouze anglický výraz „cream“].“*

Toto ustanovení se vztahuje na kteroukoli z kategorií 33 až 40 (likéry) odchýlně od ustanovení o míchaných lihovinách stanovených v čl. 13 odst. 4.

Přidání jedné nebo více lihovin do likéru by totiž podle definice uvedené v čl. 3 odst. 9 a 10 představovalo míchanou lihovinu a muselo by být odpovídajícím způsobem označeno.

Nicméně zákonodárce zavedl výjimku z oblasti působnosti pravidel o narážkách, která se měla původně týkat jen potravin jiných než lihoviny. Tím bylo zajištěno, že spotřebitel bude řádně informován o obsahu likéru, do něhož se přidává jiná lihovina, aby mu dodala zvláštní organoleptické vlastnosti. Jedná se o běžnou praxi, neboť likéry lze vyrábět mimo jiné kombinací jedné nebo více lihovin (viz bod 33 písm. a) bod ii) přílohy I).

Ustanovení o míchaných lihovinách stanovená v čl. 13 odst. 3 a 4 ve skutečnosti vyžadují, aby byly názvy lihovin (a ostatních alkoholových složek míchané lihoviny) uvedeny výhradně v seznamu alkoholových složek. Naproti tomu podle ustanovení upravujících narážky na likérech se název přidané lihoviny (přidaných lihovin) může objevit kdekoli, pokud je umístěn ve stejném zorném poli jako zákonný název (jak vyžaduje čl. 12 odst. 4 písm. c), viz oddíl 3.2.5 níže). Za účelem zmírnění rizika zneužití a klamavých praktik zavedl zákonodárce i u narážek na likérech (jako u míchaných lihovin) požadavek, aby byl alespoň jednou ve stejném zorném poli jako narážka uveden seznam alkoholových složek s jejich podíly (v procentech) na celkovém obsahu alkoholu v konečném výrobku, a to v sestupném pořadí (čl. 12 odst. 3 písm. b)).

Ustanovení o označování stanovená v čl. 12 odst. 4 písm. a) a b) navíc vyžadují, aby narážka nebyla na stejném řádku jako zákonný název likéru a aby byla uvedena písmem o poloviční (nebo menší) velikosti, než je velikost písma použitého pro zákonný název nebo možné složené výrazy.

Na rozdíl od seznamu alkoholových složek u míchaných lihovin (jejichž písmo rovněž nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název) však mohou být narážky na likérech uvedeny písmem jiného typu a barvy, než je písmo použité pro zákonný název (viz čl. 13 odst. 3 druhý pododstavec a čl. 13 odst. 4 druhý pododstavec písm. a), jakož i oddíly 4.2.1 a 4.2.2 níže).

A konečně čl. 12 odst. 4) písm. c) stanoví, že narážky na likérech musí „být vždy doprovázeny zákonným názvem lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli jako narážka“. (viz oddíl 3.2.5 níže).

Pozn.: Zákonodárce zavedl omezení výše uvedeného ustanovení, tj. pokud je na likérech narážka na lihoviny, nejsou povoleny zákonné názvy obsahující výraz „cream“. Tato výjimka se vztahuje pouze na výraz v angličtině (a nikoli v jiných jazycích) a jejím účelem je chránit pověst zeměpisného označení Irish Cream.

30 – povolených a zakázaných narážek na likérech:

1) Vaječný likér obohacený brandy	nebo	— Likér Blutwurz s Cognacem
2) Čokoládový likér s kapkou ginu	nebo	— Licor de café de Galicia s rumem
3) Vaječný likér vyrobený s třešňovým destilátem (i když veškerý alkohol – tj. 100 % – pochází z třešňového destilátu, lze toto označit za narážku)		
4) Crème de Brandy avec Rhum	NE VŠAK:	Brandy Cream avec Rhum / s rumem
5) Crema de Orujo con Whisky	NE VŠAK:	Orujo Cream con Whisky / s whisky

Pozn.: Vaječný likér s kapkou vodky lze použít jako narážku. Na rozdíl od likéru s vodkou, který je složeným výrazem a jako takový neobsahuje jiný přidaný alkohol než alkohol pocházející z vodky, v narážce na likérech je povoleno přidání alkoholu podle receptu na výrobu likéru. Aby spotřebitel nebyl uveden v omyl, je proto u narážek na likérech povinné uvést podíly alkoholu ze všech alkoholových složek.

Pozn.: Whisky cream (v angličtině) může být pouze složeným výrazem a jako takový vyžaduje, aby veškerý alkohol pocházel výhradně z whisky.

Pozn.: Výše uvedené příklady jsou popisné a neuplatňují ustanovení o označování, která vyžadují, aby se narážka objevila na samostatném řádku, než na jakém je zákonný název likéru, a písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro zmíněný název likéru.

Pozn.: Existují argumenty, že touto možností použít narážku na lihoviny na likéru je oslaben požadavek, že u složených výrazů musí veškerý alkohol pocházet z uvedené lihoviny. Zatímco v případě „likéru z whisky“ (Whisky Liqueur) musí veškerý alkohol pocházet z whisky, k výrobě „likéru s (kapkou) whisky“ smí být použity i další druhy alkoholu.

Z tohoto důvodu **se doporučuje**, aby v případě narážek uvedených na likérech byl zákonný název „likér“ vždy doplněn názvem hlavní suroviny, jejíž použití mu dodává převládající chuť (např. kokosový likér s kapkou rumu; čokoládový likér s kapkou brandy). V opačném případě by použití zákonného názvu „likér“ spolu s narážkami, ale bez doplnění názvu hlavního použitého aromatu, mohlo naznačovat výchozí úmysl uvést spotřebitele v omyl.

3.2.4. Narážky na lihovinách jiných než likérech

Ustanovení čl. 12 odst. 3a povoluje narážku na název **jedné** lihoviny (kategorie nebo ZO) v popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny jiné než likér (tj. jiné než té, která splňuje požadavky kterékoliv z kategorií 33 až 40 přílohy I), „pokud:

a) lihovina uvedená v narážce:

- (i) byla použita jako jediný alkoholový základ pro výrobu konečné lihoviny, která musí splňovat požadavky na kategorii lihovin stanovené v příloze I,
- (ii) nebyla kombinována s jinými potravinami než s potravinami použitými k její výrobě nebo k výrobě konečné lihoviny v souladu s přílohou I nebo příslušnou specifikací produktu a
- (iii) nebyla zředěna přidáním vody tak, aby její obsah alkoholu byl nižší než minimální obsah alkoholu stanovený v kategorii lihovin uvedené v příloze I nebo ve specifikaci produktu pro zeměpisné označení, do kterých lihovina uvedená v narážce patří, **nebo**

b) lihovina byla skladována po celou dobu zrání nebo po část této doby v dřevěném sudu, který byl předtím použit ke zrání lihoviny uvedené v narážce, za podmínky, že:

- (i) dřevěný sud byl zbaven svého předchozího obsahu u kategorií lihovin nebo zeměpisných označení lihovin, u nichž je zakázáno přidávání alkoholu, zředěného, či nikoliv;
- (ii) narážka je použita v rámci popisu sudu použitého ke zrání výsledné lihoviny;
- (iii) narážka je uvedena méně výrazně než zákonný název lihoviny nebo jakýkoli použitý složený výraz a
- (iv) odchylně od odst. 4 písm. b) je narážka uvedena písmem o velikosti, která nepřesahuje velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny nebo jakýkoli použitý složený výraz.“

I v těchto případech musí narážky v souladu s čl. 12 odst. 4) písm. c) „být vždy doprovázeny zákonným názvem lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli jako narážka“. (viz oddíl 3.2.5 níže).

3.2.4.1. Narážky na lihoviny použité jako jediný alkoholový základ

Výrobci mohou chtít vytvářet inovativní produkty experimentováním se zavedenými kategoriemi nebo ZO lihovin a jejich přeměnou na jinou kategorii lihovin.

Ve zvláštních případech zákonodárce těmto výrobcům umožňuje, aby v popisu, obchodní úpravě a označení konečné lihoviny uvedli narážku na zákonný název výchozí lihoviny, a to za podmínek uvedených v předchozím oddíle.

Na druhou stranu některé kategorie lihovin – např. aromatizovanou vodu – je možno vyrobit s použitím jiné kategorie lihovin – v tomto případě: vodky – jako jejího jediného alkoholového základu a výrobce může mít zájem na tom, aby se tato alkoholová složka uvedla v popisu, obchodní úpravě a označení konečného výrobku.

Na výše uvedené případy se přesně vztahují ustanovení čl. 12 odst. 3a písm. a) nařízení LIH.

Aby se zabránilo zneužití pověsti lihoviny (kategorie nebo ZO), zákonodárce stanovil, že jakýkoli odkaz na její zákonný název v popisu, obchodní úpravě nebo označení jiné lihoviny, k jejíž výrobě byla uvedená lihovina použita jako její jediný alkoholový základ a na niž odkazuje narážka, je povolen pouze tehdy, pokud konečná lihovina splňuje požadavky některé z kategorií lihovin, a musí tudíž nést zákonný název stanovený pro tuto kategorii lihovin.

Z toho vyplývá, že **rozhodně nelze** učinit narážku na kategorii nebo ZO lihovin, které jsou použity jako jediný alkoholový základ u výrobku označeného obecně jako „**lihovina**“.

Kromě toho zákaz přidávání potravin, které podle příslušných pravidel stanovených v příloze I pro kategorie lihovin nebo v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k ZO lihovin nejsou pro výrobu lihoviny, na niž narážka odkazuje, nebo pro výrobu konečné lihoviny povoleny, **vylučuje jakékoli překrývání** mezi narážkami na lihoviny a **složenými výrazy**, které vyžadují přesně kombinaci s jednou nebo více takovými potravinami (viz oddíl 2.1 výše).

A konečně, aby mohla být narážka na zákonný název lihoviny uvedena v popisu a označení jiné lihoviny, **nesmí** být **obsah alkoholu v konečné lihovině nižší** než minimální obsah alkoholu požadovaný pro lihovinu, na niž se narážka odkazuje, vymezený pravidly stanovenými v příloze I nařízení LIH pro kategorie lihovin nebo v příslušné technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k ZO lihovin (viz příklady 31).

Pozn.: Vystala otázka, zda se opakování názvu lihoviny (kategorie nebo ZO), který je již uveden ve složeném výrazu – například za účelem popisu specifických vlastností této lihoviny – má považovat za narážku. Výše uvedená ustanovení čl. 12 odst. 3a písm. a) nařízení LIH tuto možnost jednoznačně vylučují. V tomto případě by opakování odkaz na název lihoviny použité v kombinaci s jinou potravinou měl být chápán jako „rozšířené“ použití tohoto názvu ve složeném výrazu a měl by být v souladu s pravidly pro označování stanovenými v čl. 11 odst. 3 nařízení LIH.

31 – povoleného označení:

Vínovice (40 % obj.)

Vyrobena z Cognacu

Dozrála v sudu po bourbonu

Vzhledem k tomu, že technická dokumentace, resp. specifikace produktu ke Cognacu neumožňuje jeho zrání jinak než v dřevěných sudech, které předtím obsahovaly víno nebo vínovici, Cognac, který dozrál v sudech, jež dříve obsahovaly bourbon, již není oprávněn nést tento název ZO. Nicméně, narážka na skutečnost, že než byla výchozí lihovina uskladněna v sudu po bourbonu, byla vyrobena v souladu s požadavky na Cognac, poskytuje užitečné informace pro spotřebitele. **Pozn.:** v tomto případě musí mít vínovice **minimální obsah alkoholu požadovaný pro Cognac** (tj. 40 % objemových alkoholu).

Jalovcová lihovina (32 % obj.)

VYROBENA Z KORNU

Podle požadavků stanovených v kategorii 19 přílohy I mohou být jalovcové lihoviny vyráběny mimo jiné aromatizací obilné pálenky bobulemi jalovce. Jelikož Korn je obilná pálenka zapsaná jako zeměpisné označení, je toto označení povoleno za podmínky, že **obsah alkoholu v konečném výrobku dosahuje minima požadovaného pro Korn** (tj. 32 % objemových alkoholu), což je vyšší než minimální obsah alkoholu požadovaný pro jalovcové lihoviny (tj. 30 % objemových alkoholu).

Malinová vodka (37,5 % obj.)

Vyrobena s čtyřikrát destilovanou vodkou

Aromatizovaná vodka, jež se podle požadavků stanovených v kategorii 31 přílohy I vyrábí přidáním aromat a případně sladidel do vodky, může podle čl. 12 odst. 3a písm. a) nařízení LIH ve svém popisu, obchodní úpravě a označení uvést narážku na tuto použitou vodku. **Pozn.:** Minimální obsah alkoholu požadovaný u aromatizované vodky je stejný jako obsah alkoholu požadovaný u vodky, tj. 37,5 % objemových.

32 – Příklady zakázaného označení (Pozn.:narážka na lihovině, která neodpovídá kategorii, a která proto nese zákonný název „lihovina“, je vždy zakázána):

1) **Lihovina**

Vyrobena z rumu a brandy

Kombinace dvou různých lihovin nesmí být označena jako **narážka**. Jsou-li součástí takové kombinace pouze lihoviny, musí být označena jako **míchaná lihovina**. Pokud byly přidány jiné potraviny, mohou být názvy lihovin zařazeny pouze do seznamu složek potravin za předpokladu, že tento seznam je v souladu s články 18 až 22 nařízení PIPS, jak je stanoveno v čl. 13 odst. 2 nařízení LIH.

2) **Na bázi rumu**

Lihovina

S kořením

Kombinace lihoviny s jednou nebo více potravinami jinými, než jsou potraviny použité pro její výrobu podle jejich specifických požadavků, vždy tvoří **složený výraz**, a proto nesmí být označena jako **narážka**.

3) **Lihovina**

Získána z rumu (15 % obj.)

Pokud byly lihoviny jednoduše **zředěny vodou na méně než požadovaný obsah alkoholu** (37,5 % objemových v případě rumu), jsou **narážky na kategorie nebo ZO těchto lihovin zakázány**.

3.2.4.2. **Narážky na sudy po jiných lihovinách**

Jak je vysvětleno výše (viz oddíl 1.5), výrazy odkazující na skladování lihoviny po celou dobu zrání nebo po část této doby v dřevěných sudech, které byly předtím použity ke zrání jiné lihoviny, nelze považovat za dobrovolné informace ve smyslu článku 36 nařízení PIPS, a to z důvodu ustanovení čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení LIH, jež zakazuje používání názvů lihovin v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky stanovené v nařízení LIH nebo v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k příslušnému ZO.

Jediné povolené výjimky z tohoto zákazu se týkají označování složených výrazů, **narážek** a seznamu složek, jak je upraveno v člancích 11, 12 a čl. 13 odst. 2 až 4 nařízení LIH. Proto odkaz na lihovinu, v jejímž dřevěném sudu následně zrála jiná lihovina, je nejen dobrovolnou informací podle nařízení PIPS, nýbrž také **narážkou** podle čl. 12 odst. 3a nařízení LIH.

Pozn.: Ustanovení čl. 12 odst. 3a písm. b) bod i) nařízení LIH vyžaduje, aby u lihovin (kategorií nebo ZO), u nichž je zakázáno přidávání alkoholu, zředěného, či nikoliv, byl dřevěný sud zbaven svého předchozího obsahu. Tyto požadavky platí např. pro lihoviny kategorie 1 až 14. U kategorií nebo ZO lihovin, na něž se výše uvedený požadavek nevztahuje, není proto zakázáno ponechat v dřevěném sudu část lihoviny, která v něm dříve zrála. Takový postup, pokud by byl použit, by však musel být řádně označen v souladu s ustanoveními o označování stanovenými v čl. 12 odst. 3a písm. b), písm. ii) až iv) nařízení LIH, která upravují **narážky na sudy po lihovinách**, a k tomu navíc v souladu s čl. 13 odst. 3 nebo 4 nařízení LIH (tj. ustanoveními o označování **míchaných lihovin**) (viz třetí příklad v příkladech 33).

Pozn.: Podle čl. 12 odst. 3a písm. b), bodů ii) až iv) nařízení LIH a odchylně od obecného pravidla pro označování platného pro **narážky na alkoholických nápojích** (tj. že **narážka** musí být uvedena písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro název alkoholického nápoje nebo možné použité složené výrazy) se **narážka na sudy po lihovinách** může uvést **písmem, které není větší než velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny** nebo jakýkoli použitý složený výraz, pokud jasně odkazuje na sud, který byl použit ke zrání výsledné lihoviny, a pokud je uvedena **méně výrazně** než zákonný název lihoviny nebo jakýkoli použitý složený výraz. Lihoviny, na něž se vztahuje toto ustanovení a jež byly označeny před 31. prosincem 2022 v souladu s článkem 4 prováděcího nařízení (EU) č. 716/2013 (tj. vyžadujícím pouze, aby **narážka** byla uvedena písmem o menší velikosti, než je velikost písma použitá pro obchodní označení a složený výraz), mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob. V každém případě, i během tohoto přechodného období, **se doporučuje**, aby **narážka na sudy po lihovinách** nebyla v označení zobrazena výrazněji než zákonný název lihoviny (např. použitím jiného pozadí, barev nebo typu písma).

Kromě aspektů, které musí posoudit příslušné vnitrostátní orgány, pokud jde o správné používání odkazů na zrání v dřevěných sudech, jež byly předtím použity ke zrání jiných alkoholických nápojů (zejména vína nebo piva), uvedených v oddíle 1.5 výše, včetně souladu s čl. 7 odst. 1 nařízení PIPS, se v případě narážek na sudy po lihovinách **doporučuje**, aby:

- 1) lihovina skutečně zrála v **dřevěném sudu**, jenž byl předtím použit ke zrání lihoviny, na niž narážka odkazuje: podle čl. 4 bodu 11 nařízení LIH zrání ve skutečnosti znamená „uskladnění lihoviny ve vhodných nádobách po dobu, během níž mohou v lihovině proběhnout přirozené reakce, které jí dodají typické vlastnosti“. To například znamená, že použití inertních nádob, jako jsou plastové sudy, nebo použití dřevěných štěpků jako náhrada zrání v dřevěném sudu, není povoleno;
- 2) u těch kategorií lihovin, které zakazují přidávání alkoholu (např. kategorie lihovin 1 až 14 přílohy I, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. b) nařízení LIH), se **sudy** používané ke zrání **zbavují** jejich předchozího obsahu;
- 3) jelikož sud použitý ke zrání lihoviny má významný vliv na její charakter, je legitimní poskytnout spotřebitelům informace o předchozím obsahu tohoto sudu. Tyto informace však **musí být jasné a jednoznačné**, musí odkazovat na použitý sud a nikoli pouze na lihovinu, která v něm dříve zrála, a nesmějí uvádět spotřebitele v omyl, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 1a, čl. 7 odst. 2 a článku 36 nařízení PIPS. Například:
 - a) odkaz na konkrétní sud lze odůvodnit pouze tehdy, když lihovina **zrála v tomto sudu dostatečně dlouhou dobu** k tomu, aby to ovlivnilo organoleptickou vlastnost této lihoviny;
 - b) souvislosti použití narážky by měly být jasné a měly by být uvedeny **pouze za účelem informování spotřebitele** o předchozím obsahu použitého sudu, tj. že lihovina strávila dostatek času v sudu, který byl předtím použit ke zrání například rumu;
 - c) narážka musí být **přesná a nesmí být zavádějící**. Označování a marketing výrobku by neměly naznačovat, že v uváděném typu sudu zrála veškerá lihovina, pokud tomu tak není. Bylo by zavádějící popsat whisky například tak, že „zrála v sudu po rumu“, když v tomto typu sudu zrála jen určitá část z celkového stočeného objemu použitého pro její výrobu;
 - d) některé lihoviny používají výraz „**dozrání**“ nebo „**dozrát**“. Je to tradiční termín užívaný v tomto odvětví, který odkazuje na konečnou fázi zrání v sudu, jenž se liší od sudu použitého v předchozí fázi. Vzhledem k tomu, že dozrání odpovídá části doby zrání, měly by se na něj stejnou měrou vztahovat výše uvedené požadavky.

33 – Příklady povoleného označení:

1) RUM

Zrál v sudech po Kentucky Bourbonu

2) Single Malt Whisky*

Zrála v sudu po Cognacu / Dozrála v sudu po rumu

3) Lihovina

Smícháno z ginu 95 % a rumu 5 %

Zrála v sudu po rumu

může naznačovat, že rum/whisky/gin a rum pobýly v dřevěném sudu, který byl předtím použit ke zrání bourbonu/Cognacu/rumu, a to dostatečně dlouhou dobu k tomu, aby to ovlivnilo jejich organoleptickou vlastnost.

* Podle bodu 2 písm. a) bodu iii) přílohy I (whisky nebo whiskey) se zrání konečného destilátu provádí v dřevěných sudech o objemu nejvýše 700 litrů. Vzhledem k tomu, že není specifikován typ dřevěných sudů, je možné opětovně použít sudy, v nichž předtím zrály jiné alkoholické nápoje, čímž whisky/whiskey získá zvláštní organoleptické vlastnosti.

34 – Příklady zakázaného označení:**Cognac****Dozrál v dřevěném sudu po rumu**

není povoleno, protože technická dokumentace, resp. specifikace produktu k ZO Cognac neuvádí v jeho výrobní metodě, že by mohl dozrát v sudu, který předtím nebyl použit ke zrání vína nebo vínovic.

Whisky**Zrála v sudu po brandy**

není povoleno, protože narážka nesmí být výraznější než zákonný název lihoviny a velikost písma použitého pro narážku nesmí být větší než velikost písma použitého pro zákonný název.

Dozrál po Cognacu**Rum**

není povoleno, protože narážka musí obsahovat odkaz na typ použitého sudu.

3.2.5. Další pravidla pro označování týkající se narážek

Ustanovení čl. 12 odst. 4 stanoví, že „narážky uvedené v odstavcích 2, 3 a 3a:

- a) nesmějí být na stejné řádce, jako je název alkoholického nápoje;
- b) jsou uváděny písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro název alkoholického nápoje, a v případě použití složených výrazů písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro tyto složené výrazy v souladu s čl. 11 odst. 3 písm. c), a
- c) v případě narážek v popisu, obchodní úpravě a označování lihovin musí být vždy doprovázeny zákonným názvem lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli jako narážka“. ⁽²⁸⁾

Ustanovení čl. 12 odst. 4 jsou proto povinná, pokud se narážky uvádějí na alkoholických nápojích, ale nikoli při uvádění narážek na potravinách jiných než alkoholických nápojích (čl. 12 odst. 1). Pro ty (např. rumová zmrzlina, pralinky s Kirschem, dort s vaječným likérem) platí obecná pravidla pro označování podle nařízení PIPS, a zejména článek 7 o uvádění nezavádějících informací.

Kromě toho platí, že pokud se narážky na lihoviny uvádějí **na jiných alkoholických nápojích**, než jsou lihoviny, a **na likérech, musí být podíl alkoholu** zastoupeného každou alkoholovou složkou uveden alespoň jednou: ve stejném zorném poli jako narážka a v sestupném pořadí podle použitých množství.

⁽²⁸⁾ Zavedeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1334 ze dne 27. května 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, pokud jde o narážky na zákonné názvy lihovin nebo zeměpisná označení lihovin v popisu, obchodní úpravě a označování jiných lihovin (Úř. věst. L 289, 12.8.2021, s. 1).

35 – Příklady povoleného označení narážek na alkoholických nápojích:***Pivo****S troškou Geneveru***7 % OBJ. (Pivo 90 % – Genever 10 %): podíl alkoholu*****Jablečný cider****s Punch au Rhum***Alkohol 20 % obj. (jablečný cider 95 % – rum 5 %): podíl alkoholu*****Alkoholický nápoj******Koktejl Diplomat****s Cognacem a Maraschino***15 % obj. (víno 75 % – Cognac 10 % – Maraschino 8 % – líh zemědělského původu 7 %): podíl alkoholu*****Čokoládový likér****s kapkou ginu***16 % alk./obj. (líh zemědělského původu 96 % – gin 4 %): podíl alkoholu*****LIKÉR******Vaječný likér & skořice****s brandy a Irish Whiskey***17 % OBJ. (líh zemědělského původu 88 % – brandy 7 % – Irish Whiskey 5 %): podíl alkoholu*****Crème de Brandy****avec Rhum***ALKOHOL 30 % OBJ. (Brandy 90 % – Rum 10%): podíl alkoholu*****Vínovice****Vyrobená z COGNAC VSOP**a zrála v sudu po bourbonu*

jedná se o dvojí narážku: první je na lihovinu (Cognac), která je použita jako jediný alkoholový základ pro výrobu jiné lihoviny (vínovice). Výchozí lihovina posléze již nesplňuje požadavky stanovené v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k jejímu ZO, protože zrála v dřevěném sudu, v němž byl předtím obsažen bourbon (druhá narážka), což pro Cognac není povoleno.

36 – Příklady zakázaného označení:*Lihovina****Dozrála v sudu po COGNACu***

Ačkoli jako takové je toto označení povoleno, v tomto případě není v souladu s ustanovením o označování podle čl. 12 odst. 3a písm. b), bodů iii) a iv) nařízení LIH, které požaduje, aby narážka byla uvedena méně výrazně než zákonný název lihoviny nebo jakýkoli použitý složený výraz a písmem, které není větší než velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny nebo jakéhokoli složeného výrazu⁽²⁹⁾.

V každém případě by takové označení představovalo nespravedlivou obchodní úpravu, neboť zdůrazňuje narážku (Cognac uvedený příliš výrazným způsobem) na úkor zákonného názvu výrobku (lihoviny), což lze považovat za zneužití ZO lihoviny.

Ve výše uvedených příkladech název potraviny (pivo, jablečný cider, aromatizovaná vína, čokoládový likér, crème de brandy, likér, vínovice) a složené výrazy (crème de brandy – který může být složeným výrazem i zákonným názvem, čokoládový likér a vaječný likér & skořice) nejsou na stejném řádku jako narážka (Genever, Punch au Rhum, Cognac, Maraschino, gin, brandy, Irish Whiskey, rum, sud po bourbonu).

⁽²⁹⁾ Ustanovení čl. 12 odst. 3a písm. b) bod iv) nařízení (EU) 2019/787 se použije až ode dne 31. prosince 2022. Do té doby zůstává v platnosti článek 4 prováděcího nařízení (EU) č. 716/2013 (vyžadující, aby se tato narážka uváděla písmem o menší velikosti, než je velikost písma použitého pro obchodní označení a složený výraz).

V každém případě, je-li výsledným nápojem lihovina, musí být její zákonný název vždy uveden ve stejném zorném poli, v němž se nachází narážka, která musí být uvedena písmem o **poloviční nebo méně než poloviční velikosti**, než je velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny a možného složeného výrazu (s výjimkou narážek na sudy po lihovinách, které lze uvést písmem, jež není větší než velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny a možné složené výrazy).

Narážku však lze uvést **písmem** odlišného typu a barvy či na odlišném pozadí, než jaké jsou použity u názvu alkoholického nápoje nebo složeného výrazu. Nicméně **se doporučuje**, aby byla narážka zobrazena **méně výrazným** způsobem než název alkoholického nápoje. V případě **narážek na sudy po lihovinách** se toto doporučení stává **zákonnou povinností**, aby se tím vyrovnal méně omezující požadavek na velikost písma stanovený pro tyto narážky.

3.3. **Narážka na aromata „napodobující“ lihoviny**

Jak již bylo zmíněno (viz oddíl 1.3 výše), podle čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce **nesmí být název lihoviny** (kategorie nebo ZO) v žádném případě **použit** v (popisu), obchodní úpravě a označení **jakéhokoli nápoje**, který nespĺňuje požadavky na výrobu stanovené v příslušné kategorii lihovin nebo technické specifikaci, resp. specifikaci produktu k ZO.

Tento přísný zákaz výslovně zahrnuje i případy, kdy je v (popisu), obchodní úpravě a označení jasně uvedeno, že se jedná o napodobeninu, a to použitím výrazů jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ apod.

Název lihoviny (kategorie nebo ZO) nesmí být použit k (popisu), obchodní úpravě nebo označení nápoje odlišného od této lihoviny.

Tímto zákazem samozřejmě nejsou dotčena ustanovení o složených pojmech (článek 11), narážkách (článek 12) a seznamu (alkoholových) složek (čl. 13 odst. 2 až 4), které se samozřejmě uplatní za předpokladu, že jsou dodržena všechna příslušná pravidla.

37 – zakázaného označení:

- 1) **Alkoholický nápoj s příchuť vodky**
- 2) **Lihovina aromatizovaná rumem**
- 3) **Nápoj ve stylu brandy**
- 4) **Nápoj typu gin s nízkým obsahem alkoholu**
- 5) **Nealkoholický nápoj podobný whisky**

Nicméně zavedením čl. 10 odst. 7 druhého pododstavce zákonodárce rozhodl, že – zatímco je jasné, že se název lihoviny (kategorie nebo ZO) nesmí používat k popisu nápoje, který nespĺňuje požadavky na tuto lihovinu, jinak hrozí, že by mohl být spotřebitel uveden v omyl – **názvy kategorií lihovin** lze použít jako:

- 1) část odkazu na **aroma** nebo
- 2) v obchodní úpravě a označení **potravin jiných než nápojů** vyrobených s použitím těchto aromat,

a to, i když tyto výrobky nespĺňují požadavky stanovené pro kategorii lihovin, na niž se ve své obchodní úpravě a označení odkazují.

Zákonodárce tak uznal běžnou praxi na trhu, kdy některá aromata nesou název kategorií lihovin (např. aroma rumu nebo aroma brandy), přestože nejsou v souladu s požadavky těchto kategorií, což ovšem neznamená, že by tím byl spotřebitel uváděn v omyl.

V zájmu přísnější ochrany ZO však zákonodárce v čl. 10 odst. 7 druhém pododstavci **výslovně zakázal** používání názvů **zeměpisných označení** lihovin k popisu jakýchkoli aromat nebo potravin aromatizovaných těmito látkami.

38 – narážek na lihoviny (nebo jejich „napodobeniny“):

- 1) **Babà al rum – Babà au rhum – Rum baba:** v tomto případě musí být použit pouze **skutečný rum** (splňující všechny požadavky kategorie 1 přílohy I)
- 2) **Babà aromatisé au rhum – Babà con aroma di rum – Babà s příchutí rumu – Babà aromatizovaný rumem:** V tomto případě lze použít **rumové aroma** za předpokladu, že spotřebitel není uveden v omyl ohledně povahy použitého aromatu (tj. nikoli lihoviny).

Další příklady:

NETEKUTÉ POTRAVINY

- 3) **Zmrzlina s příchutí rumu** může obsahovat **aroma**
- 4) **Zmrzlina s Armagnacem** musí obsahovat **pravý Armagnac (ZO)**
- 5) **Jogurt s příchutí ginu a toniku** může obsahovat **aroma**
- 6) **Čokoláda s příchutí Scotch Whisky** musí obsahovat **pravou Scotch Whisky (ZO)**

TEKUTÉ POTRAVINY (NÁPOJE)

- 7) **Pomerančový džus s rumem a vodkou** musí obsahovat **pravý rum a vodku**
- 8) **Cola s příchutí Irish Whiskey** musí obsahovat **pravou Irish Whiskey (ZO)**
- 9) **Pivo obohacené rumem** musí obsahovat **pravý rum**
- 10) **Pivo obohacené Geneverem** musí obsahovat **pravý Genever (ZO)**
- 11) **Vaječný likér s vůní Kirschwasser** musí obsahovat **pravý Kirschwasser**
- 12) **Vaječný likér s vůní Cognacu** musí obsahovat **pravý Cognac (ZO)**

Pozn.: Výše uvedené **příklady** jsou **popisné** a neuplatňují ustanovení o označování, která vyžadují, aby se narážka objevila na samostatném řádku, než na jakém je zákonný název likéru, a písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro zmíněný název likéru.

3.4. Nápoje s nízkým nebo nulovým obsahem alkoholu, které odkazují na názvy lihovin

Jak již bylo uvedeno (viz oddíly 1.3 a 3.3 výše), ustanovení čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení LIH zakazuje používání zákonných názvů kategorií nebo zeměpisných označení lihovin v popisu, obchodní úpravě a označení **jakýchkoli nápojů**, které nespĺňují požadavky stanovené pro příslušnou kategorii nebo ZO lihoviny. Tento zákaz platí také v případě, že jsou tyto zákonné názvy nebo zeměpisná označení použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchut“ nebo jakýkoli jiný podobný výraz.

Pozn.: Tento zákaz se vztahuje i na vymyšlené názvy nebo odkazy, jako např. „NO Gin“, „pro milovníky Ginu“, „VirGin“, „Ginfection“, které mají popisovat nápoje, jež nespĺňují požadavky stanovené v kategorii 20 přílohy I nařízení LIH.

39 – zakázaného označení (protože odkazuje na lihoviny a zároveň tvrdí, že nápoj neobsahuje žádný alkohol):

1) Nealkoholická lihovina	– nebo –	Lihovina bez alkoholu
2) Gin s nulovým obsahem alkoholu	– nebo –	Gin-Tonic s nulovým obsahem alkoholu
3) Nealkoholická whisky	– nebo –	Nealkoholická whisky s colou

K výjimkám z výše uvedeného zákazu se řadí ustanovení upravující složené výrazy a narážky. Odkaz na název lihoviny v nápoji, který neobsahuje žádný alkohol, by však **nebyl možný** ani podle pravidel pro **složené podmínky**, ani podle pravidel pro **narážky**, a to vzhledem k tomu, že veškerý alkohol v konečném výrobku musí pocházet z lihoviny, na niž je odkazováno.

Pokud konečný nápoj neobsahuje vůbec žádný alkohol, nelze důvodně očekávat, že odkazovaná lihovina splňuje všechny požadavky (zejména na minimální požadovaný obsah alkoholu) kategorie nebo zeměpisného označení lihoviny, jejichž název byl na etiketě použit.

Jakýkoli nápoj odkazující na název lihoviny (at už ve složeném výrazu, nebo v narážce) je vždy alkoholickým nápojem.

V této souvislosti je vhodné zdůraznit, že pojem „alkoholický nápoj“ není v právních předpisech EU definován, ačkoli celní kodex Unie pro své vlastní účely klasifikuje jako „nealkoholické“ nápoje s obsahem alkoholu nepřesahujícím 0,5 % objemových, zatímco nápoje s obsahem alkoholu vyšším než 0,5 % objemových jsou klasifikovány jako alkoholické nápoje ⁽³⁰⁾.

Co se týká nařízení PIPS, čl. 16 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 zmiňují alkoholické nápoje obsahující více než 1,2 % objemových alkoholu nikoli za účelem definice alkoholického nápoje, ale pouze kvůli vymezení alkoholických nápojů (tj. těch, které obsahují více než 1,2 % objemových alkoholu), které jsou osvobozeny od povinného uvedení výživových údajů a seznamu složek nebo jsou povinny uvádět skutečný obsah alkoholu na etiketě.

Avšak vzhledem k tomu, že v právních předpisech EU týkajících se potravin neexistuje definice „alkoholických nápojů“, a zejména pro účely složených výrazů nebo narážek na název lihovin na etiketě jiných potravin, se výsledné nápoje s obsahem alkoholu 1,2 % objemových nebo méně stále považují za alkoholické nápoje v rámci nařízení LIH.

Nicméně jak je uvedeno v článku 38 odst. 2 nařízení PIPS, členské státy mohou přijímat vnitrostátní opatření v otázkách, které nejsou výslovně harmonizovány tímto nařízením, za předpokladu, že jimi nezakázají, neztíží ani neomezí volný pohyb zboží, které je v souladu s tímto nařízením. Tato vnitrostátní opatření samozřejmě nepovolují praktiky, které mohou být pro spotřebitele zavádějící.

Dále je třeba upozornit, že v posledních letech jsme zaznamenali tendenci uvádět na trh v rostoucí míře nápoje částečně nebo zcela zbavené alkoholu. Děje se tak zejména u piva, což je produkt, který není regulován na úrovni EU.

Je tedy opodstatněné, že když v tomto směru neexistují právní předpisy EU a přitom mají být spotřebitelům poskytovány náležitě informace, mohou členské státy u nápojů, které nejsou na úrovni EU regulovány, přijmout ustanovení pro určení prahových hodnot obsahu alkoholu, jež mohou vést k definicím, jako je „nealkoholický“, „s nízkým obsahem alkoholu“, „zbavený alkoholu“.

To samozřejmě vylučuje použití této terminologie u lihovin, vína ⁽³¹⁾ a aromatizovaných vinných výrobků, na něž se vztahují zvláštní ustanovení na úrovni EU.

Avšak jiné nápoje, jako je pivo nebo alcopop, tj. nápoje vzniklé kombinací jakéhokoli nápoje s lihovinami (což je případ určitých narážek, jak je definováno v čl. 3 bodu 3 písm. a), a upraveno ustanoveními čl. 12 odst. 1 a 2 nařízení LIH), mohou tyto vnitrostátní definice (pokud existují) využívat.

Z toho vyplývá, že označení nápoje jako například:

— „*vodka & pomeranč* (složený výraz)

nealkoholický nápoj – s obsahem alkoholu 0,05 % objemových,

není podle práva Unie **povoleno** ⁽³²⁾.

Na druhou stranu, vzhledem k tomu, že pivo není na úrovni EU regulováno, mohly by vnitrostátní právní předpisy (pokud existují) povolit následující označení:

— „**pivo bez alkoholu**

s **trouchou ginu** (narážka) – s obsahem alkoholu 0,4 % objemových, nebo

⁽³⁰⁾ Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku: znění poznámky 3 ke kapitole 22: „3. Pro účely čísla 2 202 se výrazem „nealkoholické nápoje“ rozumějí nápoje, jejichž objemový obsah alkoholu nepřesahuje 0,5 % obj. Alkoholické nápoje se zařazují podle druhu do čísel 2 203 až 2 206 nebo 2 208.“

⁽³¹⁾ Ustanovení o vínech „zbavených alkoholu“ nebo „částečně zbavených alkoholu“ jsou stanovena v jednotném nařízení o společné organizaci trhů (EU) č. 1308/2013 ve znění nařízení (EU) 2021/2117.

⁽³²⁾ Ve skutečnosti by takové nápoje obsahovaly určité množství alkoholu, třebaže jen velmi nízké procento. Podle práva Unie by proto musely být považovány za alkoholické nápoje.

— „pivo s nízkým obsahem alkoholu

obohacené rumem“ (narážka) – s obsahem alkoholu 1 % objemových.

V roce 2021 Komise zahájila výběrové řízení na studii, která bude dále zkoumat výše uvedené otázky s cílem určit, zda je zapotřebí zvláštních právních předpisů.

3.5. **Kontroly**

Kontroly (popisu), obchodní úpravy a označování výrobku obsahujícího nárazku na název lihoviny (kategorie nebo ZO) jsou zaměřeny na plnění těchto podmínek:

3.5.1. *U potravin jiných než alkoholických nápojů*

Výroba:

1. potravina, která se narážkou odkazuje na lihovinu (lihoviny), je potravina (tekutá či nikoli) jiná než alkoholický nápoj (tj. neobsahuje žádný alkohol);
2. výsledným výrobkem je alkoholický nápoj nebo netekutá potravina obsahující alkohol, i když pouze v stopovém množství;
3. lihovina (lihoviny) uvedená/uvedené v narážce splňuje/splňují všechny požadavky stanovené pro její/jejich výrobu v příslušné kategorii lihovin v příloze I nebo v technické specifikaci, resp. produktové specifikaci k zeměpisnému označení, a to včetně jejího/jejich minimálního obsahu alkoholu, tj. v narážce mohou být uvedeny pouze pravé lihoviny; a
4. veškerý alkohol ve výsledném výrobku pochází z lihoviny uvedené v narážce, s výjimkou alkoholu, jenž může být obsažen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách používaných pro výrobu tohoto alkoholického nápoje, a

Označování:

5. v případě tekutých potravin jsou možné pouze narážky na více než jednu lihovinu (kombinace **jedné** lihoviny s jinými potravinami podléhá pravidlům pro složené výrazy);
6. konečný výrobek je označen v souladu s ustanoveními nařízení PIPS.

3.5.2. *U alkoholických nápojů jiných než lihovin*

Výroba:

1. potravina, která se narážkou odkazuje na lihovinu (lihoviny), je alkoholický nápoj jiný než lihovina (např. víno, aromatizovaný vinný výrobek, pivo, cider, perry, ostatní kvašené nápoje);
2. výsledný produkt je stále alkoholickým nápojem;
3. lihovina (lihoviny) uvedená/uvedené v narážce splňuje/splňují všechny požadavky stanovené pro její/jejich výrobu v příslušné kategorii lihovin v příloze I nebo v technické specifikaci, resp. produktové specifikaci k zeměpisnému označení, a to včetně jejího/jejich minimálního obsahu alkoholu, tj. v narážce mohou být uvedeny pouze pravé lihoviny;
4. veškerý přidaný alkohol pochází z lihoviny (lihovin) uvedené/uvedených v narážce (tj. přidaný navíc k alkoholu, který je přirozeně obsažen ve výchozím alkoholickém nápoji), s výjimkou alkoholu, který může být obsažen v možných aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách.

Označování:

5. možné narážky na víno a aromatizované vinné výrobky musí být v souladu se zvláštními právními předpisy EU pro tyto výrobky;
6. název alkoholického nápoje musí být uveden na viditelném místě tak, aby byl dobře viditelný, snadno čitelný, a je-li to vhodné, nesmazatelný. Nesmí být žádným způsobem skryt, zastřen ani přerušen jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od něho nesmí být odváděna pozornost;
7. nárazka není na stejné řádce, jako je název alkoholického nápoje;
8. nárazka je uvedena písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro název alkoholického nápoje a pro složené výrazy (jsou-li složené výrazy použity); a

9. podíl každé alkoholové složky je uveden alespoň jednou: ve stejném zorném poli jako narážka a v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému v procentech objemových.

3.5.3. U likérů

Výroba:

1. potravina, která se narážkou odkazuje na lihovinu (lihoviny), je likér, tj. lihovina splňující požadavky kterékoli z kategorií 33 až 40 přílohy I nařízení LIH (likéry);
2. výsledný produkt je stále likérem, tj. lihovinou splňující požadavky kategorie 33 přílohy I (likér);
3. lihovina (lihoviny) uvedená/uvedené v narážce splňuje/splňují všechny požadavky stanovené pro její/jejich výrobu v příslušné kategorii lihovin v příloze I nebo v technické specifikaci, resp. produktové specifikaci k zeměpisnému označení, a to včetně jejího/jejich minimálního obsahu alkoholu, tj. v narážce mohou být uvedeny pouze pravé lihoviny;
4. veškerý přidaný alkohol pochází z lihoviny (lihovin) uvedených/uvolených v narážce (tj. přidaný navíc k alkoholu, který je přirozeně obsažen ve výchozím likéru), s výjimkou alkoholu, který může být obsažen v možných aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách.

Označování:

5. zákonný název je „likér“, protože výsledná lihovina stále splňuje příslušné požadavky kategorie 33 přílohy I, nebo jeden ze zákonných názvů stanovených jinou kategorií likérů, jejíž požadavky tato výsledná lihovina splňuje;
6. zákonný název likéru musí být uveden na viditelném místě tak, aby byl dobře viditelný, snadno čitelný, a je-li to vhodné, nesmazatelný. Nesmí být žádným způsobem skryt, zastřen ani přerušen jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od něho nesmí být odváděna pozornost;
7. narážka je vždy doprovázena zákonným názvem likéru, který musí být uveden ve stejném zorném poli ⁽³³⁾;
8. narážka není na stejném řádku, jako je zákonný název likéru;
9. narážka je uvedena písmem, které není větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název likéru a pro složené výrazy (jsou-li složené výrazy použity);
10. výraz „cream“ (pouze v angličtině) se nevyskytuje ani v zákonném názvu likéru, ani v zákonném názvu lihoviny (lihovin) uvedených v narážce; a
11. podíl každé alkoholové složky je uveden alespoň jednou: ve stejném zorném poli jako narážka a v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému v procentech objemových.

3.5.4. U lihovin jiných než likéry

Výroba:

1. potravina, která v narážce odkazuje na **(jednu)** lihovinu, je lihovina jiná než likér;
2. v tom případě se narážka může vyskytnout v těchto dvou případech:
 - a. lihovina uvedená v narážce byla **použita jako jediný alkoholový základ** pro výrobu konečné lihoviny za podmínky, že:
 - i. nebyly přidány žádné jiné lihoviny nebo líh nebo destiláty (což by podléhalo spíše ustanovením o míchaných lihovinách) a konečná lihovina splňuje požadavky stanovené v příloze I pro kategorii lihovin, a nese tedy zákonný název této kategorie (a nikdy obecný název „lihovina“);

⁽³³⁾ Lihoviny, které spadají pod toto ustanovení a nespĺňujú tento požadavek, ale ktoré splňujú požadavky nařízení (ES) č. 110/2008 a byly vyrobeny a označeny před 31. prosincem 2022, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

- ii. lihovina uvedená v narážce nebyla kombinována s žádnými jinými potravinami než s potravinami použitými k její výrobě nebo k výrobě konečné lihoviny v souladu s přílohou I nebo příslušnou specifikací produktu (jinak by se na ni vztahovala spíše ustanovení o složených výrazech); a
 - iii. konečná lihovina nebyla zředěna přidáním vody tak, aby její obsah alkoholu byl nižší než minimální obsah alkoholu stanovený v příslušné kategorii lihovin uvedené v příloze I nebo ve specifikaci produktu k zeměpisnému označení, k němuž lihovina uvedená v narážce patří; **NEBO**
- b. lihovina byla po celou dobu zrání nebo po část této doby (např. při „dozrávání“) uskladněna **v dřevěném sudu, který byl předtím použit ke zrání lihoviny uvedené** v narážce, za podmínky, že:
- i. dřevěný sud byl zbaven svého předchozího obsahu u kategorií lihovin nebo zeměpisných označení lihovin, u nichž je zakázáno přidávání alkoholu;
 - ii. lihovina zrála v sudech po dostatečně dlouhou dobu k tomu, aby to ovlivnilo její organoleptickou vlastnost;
 - iii. narážka slouží pouze k informování spotřebitele o výrobním procesu a o předchozím obsahu použitého sudu;
 - iv. narážka je přesná a není zavádějící: označování a marketing výrobku by neměly naznačovat, že v uváděném typu sudu zrál veškerý destilát, pokud tomu tak není (např. když v sudech, které byly dříve použity ke zrání jiných lihovin, zrála jen část předmětné lihoviny).

Označování:

- 3. zákonný název lihoviny musí být uveden na viditelném místě tak, aby byl dobře viditelný, snadno čitelný, a je-li to vhodné, nesmazatelný. Nesmí být žádným způsobem skryt, zastřen ani přerušen jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od něho nesmí být odváděna pozornost;
- 4. narážka je vždy doprovázena zákonným názvem lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli ⁽³⁴⁾;
- 5. narážka není na stejném řádku, jako je zákonný název likéru;
- 6. v případě narážek na lihoviny použité jako jediný alkoholový základ: velikost písma použitého v narážce není větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny a pro složený výraz (složené výrazy), pokud se složené výrazy použijí ⁽³⁵⁾;
- 7. v případě narážek na sud po lihovině:
 - a. narážka musí odkazovat na typ použitého sudu (pouhá zmínka o lihovině, která v něm byla dříve obsažena, není přípustná);
 - b. narážka musí být uvedena méně výrazným způsobem než zákonný název lihoviny;
 - c. velikost písma použitého v narážce není větší než velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny a pro složený výraz (složené výrazy), pokud se složené výrazy použijí ⁽³⁶⁾; a
 - d. pokud se v případě lihovin, u nichž je povoleno přidání alkoholu, sud nevyprázdní a je v něm úmyslně ponecháno určité množství předchozí lihoviny, aby se zkombinovalo s touto druhou lihovinou, musí být výsledný výrobek označen v souladu s ustanoveními o míchaných lihovinách a toto označení lze doplnit narážkou na lihovinu, která byla předtím sama obsažena v tomto sudu.

⁽³⁴⁾ Lihoviny, které tento požadavek nesplňují, ale které splňují požadavky nařízení (ES) č. 110/2008 a byly vyrobeny a označeny před 31. prosincem 2022, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

⁽³⁵⁾ Lihoviny, na které se vztahuje toto ustanovení a které byly označeny v souladu s článkem 4 prováděcího nařízení (EU) č. 716/2013 před 31. prosincem 2022, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

⁽³⁶⁾ Lihoviny, na které se vztahuje toto ustanovení a které byly označeny v souladu s článkem 4 prováděcího nařízení (EU) č. 716/2013 před 31. prosincem 2022, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

3.5.5. U aromat „napodobujících“ lihoviny

1. Názvy lihovin (kategorií i ZO) se používají výhradně:

- a. k popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny, která splňuje požadavky příslušné kategorie nebo ZO; nebo
- b. ve složeném výrazu, narážce, seznamu složek, míchané lihovině nebo směsce, a to v souladu s příslušnými ustanoveními.

2. **Výjimka:** zákonný název kategorie lihoviny (nikoli název ZO) je použit k popisu:

- a. aromatu nebo
- b. potravin jiné než nápoje, která je tímto aromatem ochucena,

a to i v případě, že tyto popisy nespĺňují ustanovení o narážkách, přičemž dotyčné zákonné názvy musí být doplněny výrazem „příchut“ nebo jiným podobným výrazem.

3.5.6. Narážky na zeměpisná označení

Kromě **doporučení**, že by se neměly používat žádné „srovnatelné“ složky (s výjimkou jiných lihovin, v souladu s ustanoveními o narážkách), by jakákoli narážka na lihovinu se zeměpisným označením měla být rovněž v souladu s podmínkou, že její chuť je rozpoznatelná a lze ji připsat především uvedenému zeměpisnému označení.

Tato poslední jmenovaná podmínka činí kontroly obzvláště složitými, protože už tak je poměrně obtížné kontrolovat přítomnost pravé whisky nebo meruňkové pálenky v potravinách, jako je dort, čokoláda nebo jogurt, ale ještě obtížnější je analytická a organoleptická kontrola, je-li touto whisky například *Scotch Whisky* nebo touto meruňkovou pálenkou *Kecskeméti barackpálinka*.

Při kontrolách na místě **se doporučuje** zaměřit tyto kontroly na dokumentaci, kterou lze nalézt ve výrobní provozovně: výrobce potravin, jako je dort, čokoláda atd. (ve výše uvedených příkladech) může být požádán, aby identifikoval dodavatele lihovin se ZO a předložil stvrzenky a dokumentaci.

S dodavatelem může být rovněž uzavřena zvláštní dohoda týkající se pravosti produktu. Existence takové dokumentace může přispět k prokázání pravosti. Neexistence dokumentace od dodavatele však nemusí nutně znamenat podvod, ale může být důvodem pro další šetření.

Pokud zpětné vysledování odpovídajících dokladů neposkytuje dostatečné záruky a stále existují pochybnosti, lze použít analytické zkoušky.

V závislosti na konkrétním případě by mohlo být vhodné použít izotopovou hmotnostní spektroskopickou analýzu a jako referenci použít izotopové databáze.

40 – Příklady:

Na semináři věnovaném kontrolám a pořádaném GR AGRI v roce 2018 byl představen příklad toho, jak by bylo možné zkontrolovat, zda byla vodka vyrobena v Polsku nebo Švédsku, použitím izotopických hodnot použité vody, protože ty jsou v severní oblasti odlišné.

V případě „*Kecskeméti barackpálinka*“ se používají meruňky a ty mohou poskytovat specifické znaky, které by mohly být při provedení izotopové analýzy vysledovány.

Samozřejmě, že takové analýzy se mohou zdát složité, ale jedná se pouze o jednu z možných metod pro identifikaci výrobku, která není systematickým požadavkem. Je na příslušném orgánu, aby určil nejlepší nástroj, který se má používat.

4. MÍCHANÉ LIHOVINY

Čl. 3 odst. 9 a 10	Definice
Čl. 13 odst. 3 a 4	Podmínky pro použití a ustanovení o označování

4.1. Co znamenají míchané lihoviny

Za určitých podmínek mohou být názvy lihovin (kategorií nebo ZO) uvedeny v popisu, obchodní úpravě a označení lihovin, které byly vyrobeny kombinací různých alkoholových složek.

Podle čl. 3 bodu 10 se výrazem „míchaná lihovina“ rozumí „lihovina získaná mísením“, přičemž podle čl. 3 odst. 9 se „mísením“ rozumí „kombinace lihoviny, která patří buď do některé kategorie lihovin uvedené v příloze I, nebo do zeměpisného označení, s jednou nebo několika následujícími složkami:

- jinými lihovinami, které nepatří do stejné kategorie lihovin uvedené v příloze I,
- destiláty zemědělského původu;
- lihem zemědělského původu“.

Míchané lihoviny jsou lihoviny, které jsou výsledkem kombinace různých alkoholových složek (tj. lihovin, destilátů, lihu)

Ostatní potraviny lze přidávat výhradně jejich použitím jako složek při výrobě jedné nebo více lihovin, z nichž míchaná lihovina sestává.

Typickým příkladem těchto lihovin, jejichž prostřednictvím se přidávají další potraviny, jsou likéry, které mohou být podle požadavků kategorie lihovin 33 vyrobeny přidáním sladidel, aromat, produktů zemědělského původu nebo potravin do lihu zemědělského původu, destilátů zemědělského původu, jedné nebo více lihovin nebo jejich kombinace.

Přidáním likéru do míchané lihoviny se do ní samotné rovněž vmísí všechny složky použité k výrobě tohoto likéru.

41 – povolených míchaných lihovin:

- Koktejl Angel Face** (gin, meruňková brandy, calvados)
- Likér Grand Marnier*** (pomerančový likér a Cognac)
- Koktejl B & B** (Cognac & Bénédictine = bylinný likér)
- Koktejl Black Nail** (Irish Whiskey & Irish Mist)

* Odkaz na obchodní značku je zde učiněn pouze pro ilustraci (Grand Marnier je proslulý likér s dobře známým složením, pokud jde o alkoholové složky).

Pozn.: Míchané lihoviny ze dvou jasně definovaných kategorií lihovin jiných než likérů – např. z obilné pálenky (kategorie 3 přílohy I, která vyžaduje minimální obsah alkoholu 35 % objemových) a „Williamsu“ (kategorie 9 přílohy I, která vyžaduje minimální obsah alkoholu 37,5 % objemových) – by měly mít skutečný obsah alkoholu odpovídající vypočtenému celkovému minimálnímu obsahu alkoholu z těchto dvou lihovin, tj. například 36,5 % objemových. Pokud se přidá voda nebo jiné kapaliny a obsah alkoholu v kterékoli lihovině je v důsledku toho nižší než minimální obsah alkoholu stanovený v příslušné kategorii lihovin v příloze I, tato lihovina již nemůže používat žádný z názvů stanovených v příslušné kategorii jako svůj zákonný název, a to bez ohledu na to, zda je v popisu, obchodní úpravě a označení konečného produktu uvedena jedna nebo více kategorií lihovin. Totéž platí v případě, jsou-li v rozporu s požadavky stanovenými pro příslušnou kategorii lihovin přidána aroma, barviva nebo sladidla. V tom případě by konečný nápoj nepředstavoval míchanou lihovinu ve smyslu čl. 3 odst. 9 a 10, a podle pravidel pro označování míchaných lihovin by nemohl být takto označen a názvy použitých lihovin by mohly být zařazeny pouze do seznamu složek podle článků 18 až 22 nařízení PIPS.

Pozn.: Pro účely nařízení LIH lze za míchané lihoviny považovat pouze koktejly, které jsou výsledkem kombinace různých kategorií lihovin, destilátů zemědělského původu a/nebo LZP a jsou takto označeny. Kromě toho jsou podmínky pro použití a ustanovení o označování míchaných lihovin relevantní pouze pro předem balené nápoje. Je však třeba zdůraznit, že v některých receptech na hotové koktejly určené k přímé konzumaci mohou likéry zahrnovat například cukr a potraviny (např. ovocné šťávy nebo mléčné výrobky), které jsou potřebné k přípravě daného koktejlu. V takovém případě by mohl být koktejl stále považován za míchanou lihovinu a být takto označen za podmínky, že použitý likér (použité likéry) splňuje/splňují požadavky stanovené v kategorii lihovin 33 (zejména minimální obsah alkoholu a minimální obsah cukru) a že výsledným nápojem je stále lihovina, např. s minimálním obsahem alkoholu 15 % objemových.

4.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování

4.2.1. Obecná pravidla

Obecné podmínky pro používání a označování míchaných lihovin jsou stanoveny v čl. 13 odst. 3.

V zájmu ochrany názvů lihovin (kategorií nebo ZO) před nepatřičným zneužitím stanoví čl. 13 odst. 3 první pododstavec, že v případě míchaných lihovin mohou být tyto názvy „uvedeny pouze v seznamu alkoholových složek uvedených ve stejném zorném poli jako zákonný název lihoviny“.

Pokud míchaná lihovina neodpovídá žádné z kategorií lihovin, je **zákonným názvem** „lihovina“.

V tomto případě se podle čl. 13 odst. 3 druhého pododstavce k seznamu alkoholových složek míchané lihoviny připojí alespoň jeden z těchto výrazů: „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“.

Vybraný výraz může předcházet seznamu alkoholových složek nebo po něm následovat nebo se může nacházet na jiném, souvisejícím řádku za podmínky, že je uveden ve stejném zorném poli jako samotný seznam a zákonný název míchané lihoviny.

Kromě toho se seznam alkoholových složek i doprovodný výraz uvádějí písmem stejného typu a barvy a nesmějí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název (čl. 13 odst. 3 druhý pododstavec).

A konečně, na etiketě musí být uvedeny alespoň jednou procentní podíly jednotlivých alkoholových složek na celkovém obsahu čistého alkoholu, a to v sestupném pořadí podle množství použitého v míchané lihovině (čl. 13 odst. 3 třetí pododstavec).

Pozn.: Pro účely ustanovení o označování míchaných lihovin podle nařízení LIH jsou **alkoholovými složkami** buď lihoviny (jako takové), LZP nebo destiláty zemědělského původu, jak je uvedeno v čl. 3 bodě 9 nařízení LIH. Na druhou stranu je v seznamu složek, jak je upraven články 18 až 22 nařízení PIPS, potřeba rozepsat jednotlivé složky lihoviny (tj. složky pomerančového likéru, který je sám o sobě lihovinou, musí být podle nařízení PIPS uvedeny v seznamu složek jako např. líh zemědělského původu, cukr a pomerančová aromata).

42 – Příklad povoleného označení míchaných lihovin, které nepatří do kategorie lihovin:

Míchaná lihovina

Scotch Whisky (60 %), obilná pálenka (30 %), líh z ječmene (10 %)

Lihovina

Míchaná lihovina z Kirsch Veneto (50 %), Williams trentino (35 %), jablečné pálenky (15 %)

Smícháno z rumu (60 %) a brandy (40 %)

Lihovina

4.2.2. *Míchané lihoviny odpovídající kategorii lihovin*

Ustanovení čl. 13 odst. 4 stanoví zvláštní podmínky pro použití a označování míchaných lihovin odpovídajících jedné nebo více kategoriím lihovin.

Obvykle se jedná o likéry patřící do kategorie lihovin 33. V tomto případě je zákonným názvem míchané lihoviny jeden ze zákonných názvů stanovených v příslušné kategorii (např. „likér“, „krém“).

Rovněž platí, že v případě míchaných lihovin, které odpovídají jedné nebo více kategoriím, se názvy lihovin (kategorií nebo ZO) použitých při výrobě dané míchané lihoviny mohou uvádět:

„a) výhradně na seznamu všech alkoholových složek obsažených v míchané lihovině, jenž je uveden jednotným písmem stejného typu a barvy, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název; a

b) alespoň jednou ve stejném zorném poli jako zákonný název míchané lihoviny“.

Na etiketě musí být navíc uvedeny alespoň jednou procentní podíly jednotlivých alkoholových složek na celkovém obsahu čistého alkoholu, a to v sestupném pořadí podle množství použitého v míchané lihovině (čl. 13 odst. 4 třetí pododstavec).

Z toho plyne, že rozdíly mezi míchanými lihovinami, které nepatří do žádné z kategorií lihovin (a), a míchanými lihovinami, které patří do některé z kategorií lihovin (b), se omezují na toto:

- 1) zákonným názvem lihovin (a) je obecně „lihovina“, zatímco v případě lihovin (b) je jím jeden ze zákonných názvů povolených kategorií nebo kategoriemi lihovin, k nimž míchaná lihovina náleží;
- 2) v případě lihovin (b) nemusí být seznam alkoholových složek doprovázen výrazem definujícím míchanou lihovinu („míchaná lihovina“ nebo „smícháno“).

Zbývající podmínky pro označování jsou v obou případech stejné.

44 – Příklady povoleného označení míchaných lihovin, které odpovídají některé kategorii lihovin:

Likér

Cognac (51 %) & pomerančový likér (49 %)

Likér

Coco Cream (60 %) & Rhum de la Martinique (40 %)

4.3. **Kontroly**

Kontroly popisu, obchodní úpravy a označování míchaných lihovin jsou zaměřeny na plnění těchto podmínek:

Výroba:

- 1) konečným výrobkem je lihovina, která je v souladu přinejmenším s definicí článku 2 nařízení LIH (nebo s požadavky stanovenými v příloze I pro kategorii lihovin, do které patří);
- 2) byly použity pouze destilované alkoholové složky (lihoviny, destiláty zemědělského původu a líh zemědělského původu nebo jejich kombinace), zatímco ostatní potraviny lze přidat pouze jako složky likérů odpovídajících kategorií lihovin 33 přílohy I;

- 3) lihovina (lihoviny) uvedená/uvedené v seznamu alkoholových složek splňuje/splňují všechny požadavky stanovené pro její/jejich výrobu v příslušné kategorii lihovin v příloze I nebo v technické specifikaci, resp. produktové specifikaci k zeměpisnému označení, a to včetně jejího/jejich minimálního obsahu alkoholu.

Označování:

- 4) zákonným názvem je „lihovina“ v případě míchaných lihovin, které neodpovídají žádné z kategorií lihovin stanovených v příloze I, nebo jeden ze zákonných názvů stanovených v kategorii lihovin, do níž míchaná lihovina patří;
- 5) ostatní názvy lihovin (kategorie nebo ZO) jsou uvedeny výhradně v seznamu alkoholových složek, který je doprovázen výrazem ukazujícím, že se jedná o míchanou lihovinu (pokud míchaná lihovina nepatří do kategorie lihovin);
- 6) seznam alkoholových složek i doprovodný výraz se uvádějí ve stejném zorném poli jako zákonný název míchané lihoviny jednotným písmem stejného typu a barvy a nesmějí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název;
- 7) na etiketě musí být uvedeny alespoň jednou procentní podíly jednotlivých alkoholových složek na celkovém obsahu čistého alkoholu, a to v sestupném pořadí podle množství použitého v míchané lihovině.

5. SMĚSKY

Čl. 3 odst. 11 a 12	Definice
Čl. 13 odst. 3a	Podmínky pro použití a ustanovení o označování

5.1. Co znamenají směsky

Podle čl. 3 bodu 12 se „směskou“ rozumí „lihovina získaná směřováním“, přičemž podle čl. 3 bodu 11 se „směřováním“ rozumí „postup, při kterém jsou slučovány dvě nebo více lihovin stejné kategorie, které vykazují pouze nepatrné rozdíly ve složení způsobené jedním nebo několika následujícími faktory:

- výrobním postupem,
- použitým destilačním zařízením,
- dobou zrání nebo staření;
- zeměpisnou oblastí produkce,

takto vyrobená lihovina patří do stejné kategorie lihovin jako původní lihoviny před směšováním“.

Směsky jsou lihoviny, které jsou výsledkem **kombinace různých lihovin patřících do stejné kategorie lihovin**. Směsky proto patří do stejné kategorie lihovin.

Ve většině případů se různé lihoviny stejné kategorie kombinují proto, aby bylo dosaženo určitých požadovaných organoleptických vlastností nebo byly v průběhu výrobních let zaručeny jednotné vlastnosti lihoviny.

Například v odvětví výroby skotské whisky si mistři na směšování vybírají specifické sladové whisky a jednoobilné whisky, aby vytvořili speciální značky směsové skotské whisky.

Jedná se o běžnou výrobní praxi, která nevyvolává žádné obavy ohledně možnosti uvést spotřebitele v omyl.

Definice směsek však zahrnuje rovněž kombinaci lihovin, které patří do stejné kategorie, ale zároveň spadají pod různá zeměpisná označení (např. Cognac a Armagnac), nebo lihovin, které patří do stejné kategorie, ale jedna z nich nese zeměpisné označení, zatímco druhá nikoli (např. Kirsch a Kirsch d'Alsace).

Aby byla chráněna pověst zeměpisných označení, zákonodárce se rozhodl již dříve stanovené podmínky pro použití a pravidla pro označování míchaných lihovin rozšířit srovnatelně na směsky vyrobené z lihovin, které patří pod různá zeměpisná označení, nebo z lihovin, z nichž jenom část náleží k zeměpisným označením (čl. 13 odst. 3a ⁽³⁷⁾).

5.2. Podmínky pro použití a ustanovení o označování

Obecné podmínky pro použití a označování směsek jsou stanoveny v čl. 13 odst. 3a.

Zákonným názvem je jeden ze zákonných názvů stanovených pro kategorii lihovin, do které směska patří.

Je zřejmé, že při použití čl. 10 odst. 5 písm. a) může být zákonný název doplněn nebo nahrazen zeměpisným označením lihoviny, pokud jsou splněny všechny požadavky stanovené v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu.

V případě směsek z lihovin, které spadají pod různá zeměpisná označení, nebo pod zeměpisná označení spadá jen část těchto lihovin, se použijí tato pravidla pro označování:

- a) podle čl. 13 odst. 3a druhého pododstavce písm. a) bodu i) smí být názvy odpovídající směšovaným lihovinám uvedeny „výhradně na seznamu všech alkoholových složek obsažených ve směsce, jenž je uveden jednotným písmem stejného typu a barvy, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název“;
- b) podle čl. 13 odst. 3a druhého pododstavce písm. a) bodu ii) se tyto názvy uvádějí „alespoň jednou ve stejném zorném poli jako zákonný název směsky“;
- c) podle čl. 13 odst. 3a druhého pododstavce písm. b) musí být seznam alkoholových složek doprovázen nejméně jedním z těchto výrazů: „směska“, „směšování“ nebo „smíseno“. Vybraný výraz může předcházet seznamu alkoholových složek nebo po něm následovat nebo se může nacházet na jiném, souvisejícím řádku za podmínky, že je uveden ve stejném zorném poli jako samotný seznam a zákonný název směsky;
- d) podle čl. 13 odst. 3a druhého pododstavce písm. c) musí být na etiketě uvedeny alespoň jednou procentní podíly jednotlivých alkoholových složek na celkovém obsahu čistého alkoholu, a to v sestupném pořadí podle množství použitého ve směsce.

Pozn.: Výše uvedená ustanovení se zaměřují zejména na ochranu pověsti určitých zeměpisných označení. Tudíž se nevztahují na směsky z lihovin, které spadají pod stejné ZO, nebo z lihovin, které nenesou žádné ZO, protože směšování je běžný výrobní proces používaný k výrobě určitých lihovin a specifikace množství jednotlivých rozličných lihovin ve směsce není relevantní.

43 – Příklady povoleného označení směsek z lihovin, které spadají pod různá zeměpisná označení, nebo z lihovin, z nichž jen část spadá pod zeměpisná označení:

Vínovice smíšená

z Cognacu (51 %) a Armagnacu (49 %)

Whisky

SMĚSKA

Španělská whisky (75 %) + Irish Whiskey (20 %) + kanadská whisky (5 %)

⁽³⁷⁾ Zavedeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1096 ze dne 21. dubna 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2019/787, pokud jde o ustanovení o označování směsek (Úř. věst. L 238, 6.7.2021, s. 1).

5.3. **Kontroly**

Kontroly popisu, obchodní úpravy a označování směsek jsou zaměřeny na plnění těchto podmínek:

Výroba:

- 1) Ve směsce se smí kombinovat pouze lihoviny stejné kategorie: ty vykazují pouze nepatrné rozdíly ve složení způsobené jedním nebo několika faktory uvedenými v čl. 3 bodě 11 nařízení LIH (viz oddíl 5.1 výše);
- 2) konečný výrobek patří do stejné kategorie lihovin jako lihoviny, které jsou ve směsce kombinovány;

Označování směsek:

- 3) zákonným názvem je jeden ze zákonných názvů stanovených pro kategorii lihovin, do které směska patří;
- 4) jsou-li splněny všechny příslušné podmínky, může být zákonný název doplněn nebo nahrazen zeměpisným označením lihovin;
- 5) v případě směsek z lihovin, které spadají pod různá zeměpisná označení, nebo lihovin, z nichž jen část spadá pod zeměpisná označení:
 - a. názvy lihovin tvořících směsku (kategorie nebo ZO) jsou uvedeny výhradně v seznamu alkoholových složek;
 - b. seznam alkoholových složek je uveden jednotným písmem stejného typu a barvy, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název;
 - c. seznam alkoholových složek je uveden alespoň jednou ve stejném zorném poli jako zákonný název směsky;
 - d. seznam alkoholových složek je doprovázen výrazem ukazujícím, že se jedná o směsku;
 - e. na etiketě musí být uvedeny alespoň jednou procentní podíly jednotlivých alkoholových složek na celkovém obsahu čistého alkoholu, a to v sestupném pořadí podle množství použitého ve směsce.

6. **PŘEHLEDY**

6.1. **Složené výrazy (SV)**

DEFINICE: Čl. 3 bod 2	Kombinace (jejímž výsledkem je alkoholický nápoj) jednoho názvu lihoviny (kategorie nebo ZO) s: 1) názvem jedné nebo více potravin (jiných, než je alkoholický nápoj, a jiných, než jsou potraviny použité při výrobě této lihoviny) nebo s přídatnými jmény odvozenými od těchto názvů, a/nebo 2) výrazy „ likér “ nebo „ krém “.
PODMÍNKY PRO POUŽITÍ: Článek 11	a) Veškerý alkohol pochází z lihoviny uvedené v SV, s výjimkou alkoholu obsaženého v aromatech, barvivech a jiných povolených přísadách b) Žádné ředění pouze vodou, které snižuje obsah alkoholu pod požadované objemové procento
POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Článek 11	— V SV se nepoužívají výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“, „voda“ — (Zákonný) název: — „lihovina“ v případě lihovin, které nesplňují požadavky žádné z kategorií, — složené výrazy kombinující název lihoviny s výrazem „likér“ nebo „krém“ u lihovin, které splňují příslušné požadavky kategorie 33 přílohy I, nebo — název alkoholického nápoje podle nařízení PIPS, pokud se nejedná o lihovinu — SV je uveden písmem, které není větší než velikost písma použitého pro (zákonný) název

	— SV je uveden jednotným písmem (stejného typu, velikosti, barvy) — SV nesmí být přerušen jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí — V případě kombinace, jejímž výsledkem je lihovina, musí její zákonný název vždy doprovázet SV: obojí se uvede ve stejném zorném poli

6.2. Narážky

DEFINICE: Čl. 3 bod 3	Přímý nebo nepřímý odkaz na jednu nebo více lihovin (kategorii nebo ZO) v (popisu), obchodní úpravě a označování: 1) potravin jiných než alkoholických nápojů 2) alkoholických nápojů jiných než lihovin 3) likérů (lihovin kategorií 33–40) 4) lihovin jiných než likérů (v omezených, zvláštních případech, které nelze kvalifikovat jako SV nebo míchané lihoviny)
PODMÍNKY PRO POUŽITÍ: Článek 12	a) Veškerý (přidaný) alkohol pochází z lihoviny (s výjimkou narážek na sudy po lihovinách) b) Pouze pro ZO lihovin: výrobek, na něž se vztahuje název ZO, by měl být používán v dostatečném množství (% musí být uvedeno na etiketě), aby dotyčné potravine dodal základní charakteristiku (chuť, kterou lze přičíst především přítomnosti ZO nebo – pokud ji nelze prokázat – podložit odpovídajícími doklady) c) Pouze pro ZO lihovin: nebyla použita žádná jiná „srovnatelná“ složka
POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Článek 12	— Pouze ad 1): platí pravidla nařízení PIPS — Pouze ad 2): název = název alkoholického nápoje podle nařízení PIPS — Pouze ad 3): zákonný název = „likér“ zákonný název jiné kategorie likérů, jejíž požadavky splňuje + žádné použití výrazu „cream“ v angličtině — Pouze ad 4): zákonný název = jakýkoli z názvů povolených kategorií lihovin, jejíž požadavky jsou splněny (zákonný název „lihovina“ je povolen pouze v případě narážek na sudy po lihovinách) — Ad 2) až 4): Narážka není na stejném řádku jako (zákonný) název alkoholického nápoje + písmem ne větším než poloviční velikost písma použitého pro (zákonný) název a (možný) SV (s výjimkou narážek na sudy po lihovinách), které mohou použít stejnou velikost písma jako zákonný název a možný SV) — Ad 3) a 4): Narážka vždy doprovázená zákonným názvem lihoviny: obojí se uvede ve stejném zorném poli — Ad 2) a 3): Seznam alkoholových složek s uvedením % alkoholu v sestupném pořadí nejméně jednou

6.3. Míchané lihoviny

DEFINICE: Čl. 3 odst. 9 a 10	Kombinace různých destilovaných alkoholových složek, tj. lihovin (kategorií nebo ZO), lihu zemědělského původu a/nebo destilátů zemědělského původu, jejímž výsledkem je: 1) lihovina, která nepatří do kategorie; nebo 2) lihovina patřící do kategorie (např. likér)

POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Čl. 13 odst. 3 a 4	— Pouze ad 1): zákonný název = „lihovina“ — Pouze ad 2): zákonný název = název kategorie — Názvy lihovin (kategorií nebo ZO) uvedené pouze v seznamu alkoholových složek ve stejném zorném poli jako zákonný název — seznam alkoholových složek uvedený nejméně jednou, s % alkoholu od každé složky v míchané lihovině v sestupném pořadí — Pouze ad 1): u seznamu alkoholových složek uvést jeden z výrazů „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“

6.4. Směsky

DEFINICE: Čl. 3 odst. 11 a 12	Kombinace různých lihovin, které patří do stejné kategorie s drobnými rozdíly v: 1) výrobním postupu; 2) použitím destilačním zařízení; 3) době zrání nebo staření; a/nebo 4) zeměpisné oblasti produkce
POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Čl. 13 odst. 3a	— zákonný název = název kategorie (který může být doplněn nebo nahrazen názvem ZO) POUZE pro směsky různých ZO nebo ZO + ne ZO: — Názvy ostatních lihovin (kategorie nebo ZO) uvedené pouze v seznamu alkoholových složek ve stejném zorném poli jako zákonný název, alespoň jednou — U seznamu alkoholových složek uvést jeden z výrazů „směska“, „směšování“ nebo „smíšeno“ — Seznam alkoholových složek uvedený nejméně jednou, s % alkoholu od každé složky ve směsce v sestupném pořadí